

PROGRAM hospodárskeho a sociálneho rozvoja
MESTA GBELY NA ROKY 2015 - 2020

Rok 2014

OBSAH

1. Analýza rozvojového potenciálu	5
1.1 Geografická charakteristika.....	5
1.2. Demografická štruktúra, ľudský potenciál a bývanie.....	6
1.2.1. Demografické ukazovatele.....	6
1.2.1.1 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov vo výhľade do roku 2020	6
1.2.2. Veková štruktúra obyvateľov	7
1.2.3. Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	7
1.2.4. Bývanie.....	8
1.3. Hospodársky potenciál.....	8
1.3.1. Poľnohospodárstvo	8
1.3.1.1 Lesné hospodárstvo	8
1.4. Doprava	9
1.5. Technická infraštruktúra.....	9
1.5.1 Voda	9
1.5.1.1 Neverejné vodovody	9
1.5.1.2 Potreba pitnej vody.....	9
1.5.1.3 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	10
1.5.1.4 Čistiaca stanica odpadových vôd	10
1.5.2 Zásobovanie plynom	10
1.5.3 Zásobovanie elektrickou energiou	10
1.5.4 Zásobovanie teplom.....	11
1.6. Vybavenosť územia.....	11
1.6.1 Školstvo	11
1.6.2 Kultúra.....	12
1.6.3 Kultúrne dedičstvo mesta	14
1.6.3.1 Kríže.....	14
1.6.3.2 Pamätihodnosti mesta	20
1.6.4 Telovýchova	30
1.6.5 Zdravotníctvo	30
1.6.6 Sociálna starostlivosť	31
.....	32
1.6.7 Verejná administratíva a správa	32
1.7. Životné prostredie.....	32
1.7.1 Ochrana prírody a krajiny	32
1.7.2 Genofondovo významné lokality	33
1.7.3 Územný systém ekologickej stability	34
1.7.4 Sídlna zeleň	35
1.7.4.1 Verejná zeleň.....	35
1.7.4.2 Zeleň bytových a rodinných domov	36
1.7.4.3 Zeleň pri občianskej vybavenosti	37
1.7.4.4. Ochranná a izolačná zeleň.....	38
1.7.4.5 Hospodárska zeleň	38
1.7.4.6 Nevyužívané plochy	38
1.7.5 Ochrana a tvorba životného prostredia	38
1.7.5.1 Ovzdušie	38
1.7.5.2 Voda	40
1.7.5.3 Pôda	41
1.7.5.4 Hluk	41
1.7.6 Odpady.....	41
1.8. Nerastná surovinná základňa	42
1.8.1 Minerálne a termálne vody.....	42

1.9. Medzinárodné vzťahy a spolupráca.....	43
1.9.1 Cezhraničná spolupráca	43
1.9.2 Členstvo v združeniach.....	43
2. Finančné zdroje mesta Gbely	45
2.1 Celková zadlženosť.....	47
2.2 Miera zadlženosti.....	47
2.3 Stupeň samofinancovania.....	48
2.4 Úverová záťaženosť	48
2.5 Ukazovatele likvidity	49
2.5.1 Likvidita I. stupňa – pohotová	49
2.5.2 Likvidita II. stupňa – bežná.....	49
3. SWOT analýza mesta Gbely.....	52
3.1 Vedecko-technický rozvoj a hospodársky rast, podnikateľské prostredie.....	53
3.2 Technická infraštruktúra.....	54
3.3 Občianska infraštruktúra	55
3.4 Životné prostredie	56
3.5 Kultúra, kultúrne dedičstvo a rozvoj turizmu.....	58
3.6. Bezpečnosť občanov	59
4. Stratégia rozvoja mesta Gbely	60
4.1. Strategická vízia.....	60
4.2 Strategické ciele rozvoja	60
4.2.1 Strategická oblasť 1 – vedecko - technický rozvoj a hospodársky rast, podnikateľské prostredie	60
Cieľ 4.2.1.1 Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb, zlepšenie štruktúry hospodárstva, vytváranie podmienok pre vznik nových pracovných miest	60
4.2.2 Strategická oblasť 2 – technická infraštruktúra	61
Cieľ 4.2.2.1 Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia.	61
4.2.3 Strategická oblasť 3 – občianska infraštruktúra.....	62
Cieľ 4.2.3.1 Výstavba bytových domov a individuálna bytová výstavba, zabezpečenie infraštruktúry k obydliam, podpora výstavby všetkých druhov bývania.....	62
4.2.4 Strategická oblasť 4 – životné prostredie	63
Cieľ 4.2.4.1: Zabezpečiť permanentnú a cieľavedomú starostlivosť o zachovanie a obnovu všetkých zložiek prírodného prostredia v meste, mestských častiach a bezprostrednom okolí	64
4.2.5 Strategická oblasť 5 – kultúra, kultúrne dedičstvo a rozvoj turizmu	65
Cieľ 4.2.5.1 Podpora telesnej kultúry a športu, oživenie tradičnej kultúry a kultúrneho života obyvateľov.....	65
4.2.6 Strategická oblasť 6 – bezpečnosť občanov.....	65

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gbely vychádza zo Zákona NR SR c. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a je strednodobým programovým dokumentom, ktorý určuje hlavné smery rozvoja mesta do roku 2020 - je východiskom pre rozvojové aktivity mesta.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanovuje strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti, v súlade s cieľmi Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gbely predstavuje konkrétnu formu širokého konsenzu vízií pre zlepšenie socioekonomickej budúcnosti spoločnosti v záujmovom

území. Dokument je spracovaný v nadväznosti na Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gbely roky 2007 – 2013 a zároveň ako odozva na potrebu jeho aktualizácie pre nové programové obdobie 2014 – 2020. Dokument navrhuje systematickú a trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, ktorá zároveň rešpektuje globálne ciele regionálneho rozvoja špecifikované štátnou regionálnou politikou. Cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gbely nie je vyriešiť všetky problémy vyskytujúce sa na jeho území, ale načrtnúť trajektóriu, ktorá umožní vytvoriť vhodné predpoklady pre ich riešenie.

V analytickej časti dokumentu sú sústredené východiská pre rozvojový potenciál mesta, ktorý je determinovaný SWOT analýzou.

Stratégia rozvoja mesta Gbely je prezentovaná strategickou víziou, ktorá charakterizuje dlhodobé rozvojové zámery mesta.

Strategické ciele vymedzujú priority mesta na obdobie rokov 2015 až 2020, ktoré sú následne rozpracované do strategických oblastí a projektových zámerov.

V záverečnej časti dokumentu sú zhrnuté aktivity zabezpečujúce implementáciu a kontrolu napĺňania programového dokumentu mesta Gbely.

Východiskové dokumenty a podklady pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja
- Územný plán mesta Gbely
- Národný strategický referenčný rámec SR

Štatistické informácie, správy, hodnotenia:

- Príslušné odbory Mesta Gbely
- SHMÚ

1. Analýza rozvojového potenciálu

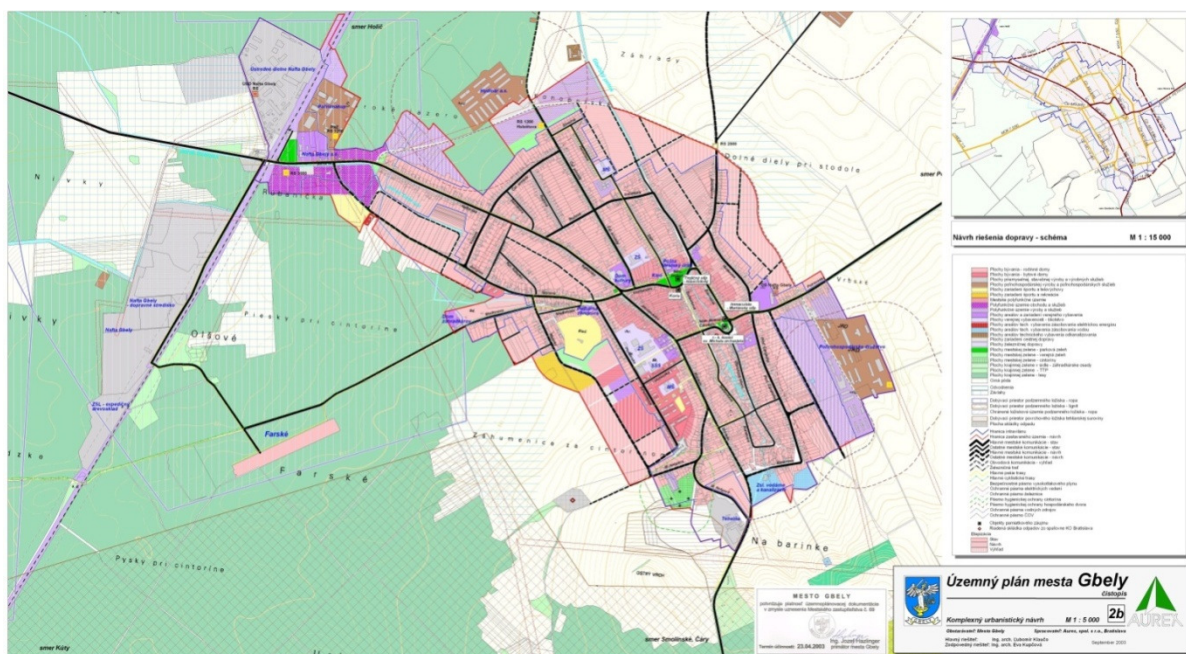
1.1 Geografická charakteristika

Gbely sa nachádzajú v najzápadnejšej časti Slovenska v hraničnej polohe voči Českej republike. Je jedným z menších centier Záhoria a najmenším z troch miest Skalického okresu. Okresné centrum Skalica je vzdialené 21 kilometrov po cestnej komunikácii a 18 kilometrov železničnou dopravou, krajské mesto Trnava je vzdialené 67 km a 76 km a hlavné mesto Bratislava 76 km a 72 km. Štátna hranica s Českou republikou prebieha stredom toku rieky Moravy. Kataster mesta Gbely je jedným z najväčších na Slovensku. Z okresu Skalica zaberajú Gbely šestinu jeho rozlohy.

Prírodné pomery sú dané polohou v nížinatej krajine. Povrch chotára sa plynulo, bez terénnych skokov či zlomov dvíha z plochej nivy rieky Moravy k vrškom tvoriacim rozvodie voči prítokom rieky Moravy. V katastri mesta Gbely sa vyskytuje 5 druhov nerastných surovín, a to ropa, zemný plyn, lignit, štrkopiesky a tehliarske hliny. Gbelské ropnoplynové ložiská sú lokalitou najstaršej ťažby ropy na našom území /január 1914/, dnes sú však z veľkej časti vyčerpané.

Celková rozloha mesta je 5995 ha. Z hľadiska regionálnej samosprávy patrí do Trnavského vyššieho územnosprávneho celku (VÚC).

Mesto Gbely má dve mestské časti : časť Adamov a časť Cunín. Celková plocha lesov patriacich Gbelom je 2782,34 ha, vodnej plochy 129,01 ha, viníc, sádov a záhrad 102,1 ha a ornej pôdy 2497,63 ha. Nadmorská výška: od 154 m (hladina štrkovísk) po 255 m na Ostrom vrchu a 260,7 m v chotárnej časti Vinohrady.

obr. Územný plán mesta Gbely

1.2. Demografická štruktúra, ľudský potenciál a bývanie

1.2.1. Demografické ukazovatele

Gbely sú v sídelnej sieti Slovenskej republiky klasifikované ako malé mestečko vidieckeho typu, za socializmu rozvíjané ako stredisko osídlenia miestneho významu. V minulosti boli vždy veľkou poľnohospodárskou dedinou – jednou z najväčších na Záhorí.

Demografický vývoj v Gbeloch :

<i>Rok</i>	<i>počet obyvateľov</i>
1900	3 053
1910	3 158
1961	4 661
1991	5 177
2000	5 268
2005	5 108
2010	5 139
2011	5 130
2012	5 115
2013	5 117
09/2014	5 106

Z uvedených čísiel vidno, že nárast počtu obyvateľov mesta sa od r.2000 znížil, ale v súčasnej dobe je počet obyvateľov stabilný a tento trend zodpovedá celkovému demografickému vývoju Slovenskej republiky ako celku. V súčasnosti je možné zabezpečiť rast počtu obyvateľov najmä posilnením migrácie smerom do mesta. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k zlepšeniu demografického profilu mesta a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzeným spôsobom.

Priaznivý podiel mladého obyvateľstva bude vyžadovať zvýšené nároky na zabezpečovania pracovných príležitostí a na podporu tvorby nových pracovných miest a to ekonomickými ako aj spoločenskými nástrojmi.

1.2.1.1 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov vo výhľade do roku 2020

Predpoklady o vývoji počtu obyvateľov mesta Gbely vychádzajú z demografického potenciálu vlastného mesta a jeho zázemia, ako aj zo súčasných poznatkov o vývoji obyvateľstva a hospodárskej základne mesta. Okrem toho zohľadňujú všeobecné tendencie k stabilizácii prirodzeného prírastku obyvateľstva.

Skutočný a predpokladaný počet obyvateľov v meste Gbely / 1991 – 2020/

Rok	dolná hodnota	horná hodnota
<i>Sčítanie 3.3.1991</i>	<i>5 177</i>	<i>5 177</i>
<i>Skut.stav 31.12.1995</i>	<i>5 249</i>	<i>5 249</i>
<i>Skut. stav k 31.12.1999</i>	<i>5 226</i>	<i>5 226</i>
<i>Skut. stav k 31.12.2000</i>	<i>5 268</i>	<i>5 268</i>
<i>Skut. stav k 31.12.2010</i>	<i>5 139</i>	<i>5 139</i>
<i>Predpoklad k roku 2015</i>	<i>5 125</i>	<i>5 130</i>
<i>Predpoklad k roku 2020</i>	<i>5 130</i>	<i>5 150</i>

1.2.2. Veková štruktúra obyvateľov

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia (09/2014)	
<i>Počet obyvateľov s trvalým pobytom</i>	<i>5098</i>
<i>z toho muži</i>	<i>2538</i>
<i>z toho ženy</i>	<i>2560</i>
<i>Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)</i>	<i>663</i>
<i>Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)</i>	<i>3204</i>
<i>z toho muži</i>	<i>1748</i>
<i>z toho ženy</i>	<i>1456</i>
<i>Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>62, Ž>60)</i>	<i>944</i>
<i>z toho muži</i>	<i>475</i>
<i>z toho ženy</i>	<i>756</i>

1.2.3. Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomická aktivita obyvateľov (2013)	
<i>Počet ekonomicky aktívnych osôb</i>	<i>2996</i>
<i>z toho ženy</i>	<i>1455</i>
<i>Podiel ekonomicky aktívnych (%)</i>	<i>48,56</i>

Na ďalší vývoj ekonomickej aktivity obyvateľstva mesta Gbely budú aj naďalej vplývať:

- hraničná poloha okresu s vyššou možnosťou pracovných príležitostí v ČR a v Rakúsku
- prílev obyvateľov z iných, najmä veľkých miest - napr. Bratislava, ktorí uprednostňujú bývanie v meste vidieckeho typu
- dynamika rozvoja hospodárstva okresu

- dynamika vývoja obyvateľstva, v súvislosti s celoslovenskou tendenciou úbytku obyvateľstva v produktívnom veku možno i v Gbeloch očakávať najprv stagnáciu a potom postupné znižovanie počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva

1.2.4. Bývanie

Počet obývaných domov a bytov v meste Gbely je 1540. V rámci trvalo obývaných rodinných domov a bytov môžeme konštatovať, že prevažná časť bytov je plynofikovaná – 99%, napojená na verejný vodovod – 99,90 % a verejnú kanalizáciu – 98%. Celková úroveň vybavenosti bytového fondu je z hľadiska napojenia na kanalizačnú a vodovodnú sieť veľmi vysoká.

1.3. Hospodársky potenciál

1.3.1. Poľnohospodárstvo

Riešené územie sídelného útvaru Gbely je katastrálne územie Gbely. Druhy pozemkov a ich percentuálne zastúpenie sú k 09/2014 nasledovné :

Druh pozemku	Výmera v ha
orná pôda	2472,01
vinice	6,55
záhrady	90,11
ovocné sady	4,07
trvalé trávnaté porasty	112,49
lesné pozemky	2782,39
vodné plochy	128,91
zastavané plochy a nádvoría	286,35
ostatné	111,63
Celková výmera	5994,51

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, www.katasterportal.sk

Využitie krajiny je harmonické. V rovnakom zastúpení je poľnohospodársky a lesný fond. Kataster Gbely patrí do klimatického regiónu T1-T3, a to veľmi teplý suchý nížinný (T1), teplý, mierne suchý pahorkatinový (T2), veľmi teplý, suchý, nížinný, kontinentálny (T3). Terén katastrálneho územia je prevažne zvlnený. Asi 20% terénu je rovina, zo 75 % je terén zvlnený a z 5% kopcovitý.

Na území sa nachádzajú pôdne typy: černoze, černoze degradované, regoz, čiernica glejová, fluvizem glejová, čiernica a kambizem. Agronomicky sú to veľmi úrodné černoze, ktoré sú vhodné pre pestovanie väčšiny poľnohospodárskych plodín.

1.3.1.1 Lesné hospodárstvo

Hodnotenie súčasného stavu lesov je rozdelené na dve skupiny – nížinné lesy a lesy v pahorkatinách a vrchovinách. Nížinné lesy sú ďalej delené na lužné lesy a lesy na viatych

pieskoch. V súčasnosti je celková lesná výmera v katastrálnom území Gbely 2789 ha. Nížinné lesy majú ekologické prínosy najmä na viatych pieskoch, kde plnia dôležitú pôdoochrannú funkciu. V ich vývoji sa zaznamenal plošný a kvalitatívny úbytok dubov.

Lužné lesy predstavujú v súčasnosti posledné zvyšky z pôvodnej rozlohy. Spoločenstvá lužných lesov v záujmovom území sú na viacerých miestach ovplyvnené prenikaním, často až inváziou, nepôvodných bylín.

1.4. Doprava

Mesto sa nachádza v západnom priestore severo-južného dopravného koridoru Slovenskej republiky. Z pohľadu krajinno-funkčných analýz okresu Skalica je toto územie charakterizované ako rozhranie Záhorskej nížiny a Myjavskej pahorkatiny.

Dopravný koridor je špecifikovaný cestným ťahom I. triedy č. I/2 Bratislava – Malacky – Kúty – Gbely – Holíč – Skalica pozdĺž štátnej hranice s Českou republikou.

Odstup sídla od uvedených komunikácií má svoje výhody aj nevýhody. Nevýhodou je nepriame cestné spojenie cca. 4 km po ceste cez prekážku železničnej trate. Ani poloha železničnej stanice v Gbeloch, či železničná zastávka Gbely nemôžu z týchto dôvodov pôsobiť mestotvorne. Výhodou je odstup sídla od komunikácií a tým ich nízky negatívny dopad / hluk, prašnosť, blato, bezpečnosť / na obyvateľov,

Po celom území mesta Gbely sú vybudované pešie trasy a chodníky a sú využívané chodcami. Za hlavné alebo dominantné môžeme označiť ulice – Naftársku, Hurbanovu, Jilemnického, Švermovu, Petroveskú.

V meste je jedna cyklotrasa spájajúca Gbely a mestskú časť Adamov.

1.5. Technická infraštruktúra

1.5.1 Voda

V súčasnosti je mesto Gbely zásobované pitnou vodou prírodným potrubím Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s..

1.5.1.1 Neverejné vodovody

V areáli poľnohospodárskeho družstva sú vybudované vrty pre čerpanie úžitkovej vody s výtlakom do hydroglóbusu situovaného tiež v areáli družstva o objeme 200 m³. Táto voda slúži iba pre technologické potreby družstva a zásobovací systém je v jeho správe.

1.5.1.2 Potreba pitnej vody

Potreba pitnej vody zahŕňa vodu pre predpokladaný počet obyvateľov, nárokov technickej vybavenosti mesta. V súčasnej dobe je na verejný vodovod napojených 99,90 % bývajúcich.

1.5.1.3 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V súčasnej dobe je v meste Gbely na verejnú kanalizáciu napojených 95 % domov a bytov. Vzhľadom k tomuto rozsahu je spôsob likvidácie odpadových vôd z odkanalizovaného územia uspokojivý.

1.5.1.4 Čistiaca stanica odpadových vôd

Areál čistiarne odpadových vôd o rozmeroch vyhradeného územia 80 x 65 metrov je situovaný v severnej časti mesta na ľavom brehu Gbelského potoka. ČOV je vybudovaná ako mechanicko-biologická s dažďovou nádržou a kalovým hospodárstvom. Ochranné pásmo je stanovené na 15 metrov od čistiacich zariadení.

Odpadové vody z mesta pritekajú na ČOV kanalizačným zberačom väčšinou z jednotnej kanalizačnej siete. Pred zaústením potrubia do ČOV je na zberači umiestnená vypínacia komora, ktorá v prípade výpadku niektorého objektu ČOV umožní gravitačný odtok odpadovej vody do recipientu. Ulice, na ktorých bola budovaná kanalizácia pod názvom Stoky B sú zvedené do prečerpávacej stanice na ulici Naftárska a potom výtlačným potrubím do ČOV Gbely.

ČOV je dimenzovaná na:

1. minimálny prítok 14,3 l/s
2. priemerný prítok 23,8 l/s
3. maximálny prítok 47,5 l/s

Dažďový prítok do dažďovej nádrže je dimenzovaný na 608 l/s. Užitočný objem dažďovej nádrže je 700 m³. ČOV je vybudovaná na dimenzovaný výhľadový stav čistenia a odvádzania odpadových vôd z celého intravilánu mesta, vrátane správnej budovy poľnohospodárskeho družstva a menších priemyselných podnikov – t.j. ich sociálnych zariadení. Do ČOV Gbely sa privádzajú odpadové vody aj z obce Petrova Ves a Letničie. V areáli podniku First Montana Technology a.s. (bývalý areál Nafta – Ústredné dielne) sa nachádza čistička odpadových vôd, ktorá slúži pre potreby firiem, ktoré v tomto rozsiahlom areáli sídlia.

1.5.2 Zásobovanie plynom

V súčasnej dobe je v meste Gbely plynofikovaných cca. 99 % domácností.

1.5.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasnú potrebu elektrickej energie zabezpečujú stávajúce elektrické zariadenia a zásobovanie elektrickou energiou je dostačujúce.

1.5.4 Zásobovanie teplom

Výroba a dodávka tepla na území Gbelov je zabezpečovaná hlavne lokálnymi tepelnými zdrojmi. Centralizovanú výrobu, dodávku a predaj tepla zabezpečuje spoločnosť Skal&Co Skalica s.r.o. Uvedená spoločnosť prevádzkuje jeden tepelný zdroj, ktorý dodáva teplo na ÚK a ohrev TÚV pre časť bytovej sféry Gbelov. V centrálnom tepelnom zdroji sú nainštalované tri teplovodné plynové kotly s inštalovaným výkonom 1,2MW. Rozvodná tepelná sekundárna sieť pripojená na zdroj je štvorrúrová, ktorá postupne musí prejsť komplexnou výmenou v ďalšom období. Hydraulické vyregulovanie na ÚK rozvodoch boloukončené v roku 1998. V roku 2000 boli vymenené na kotloch K1 a K2 horáky.

Tepelný zdroj Skal&Co Skalica s.r.o. zásobuje teplom na ÚK 72 bytov.

Zostávajúca časť bytovo-komunálnych budov si teplo vyrába v lokálnych kotolniciach, alebo priamo výhrevnými spotrebičmi. Podnikateľské a priemyselné subjekty si teplo vyrábajú v lokálnych kotolniciach.

1.6. Vybavenosť územia

Transformovaním ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa zariadenia občianskej vybavenosti modifikovali na dve skupiny zariadení, a to na skupinu netrhových a trhových, komerčných zariadení. Zariadeniami netrhového charakteru sa stávajú skupiny školstva, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti, kultúra a telesná kultúra, ktoré sa priradujú do zariadení sociálneho charakteru a začínajú čiastočne pôsobiť na komerčnom základe. Zariadeniami trhového charakteru sa stávajú skupiny obchod, verejné stravovanie a ubytovanie a služby, ktorých rozsah je ovplyvňovaný predovšetkým ponukou a dopytom.

Z uvedených aspektov sa občianska vybavenosť sleduje v dvoch rovinách, ktoré predstavujú :

- *verejnú nekomerčnú vybavenosť, ktorá predstavuje aktivity zabezpečujúce potreby obyvateľov mesta Gbely a v niektorých zariadeniach aj širšieho zázemia, a ktorá je zabezpečovaná prostredníctvom samosprávy. Mesto plní významnú funkciu pri zabezpečovaní potrieb v oblasti výchovy a vzdelávania ako i podmienok kultúrno-spoločenskej činnosti a podmienok telesnej kultúry a je zároveň strediskovým spádovým mestom pre okolité obce,*
- *komerčnú vybavenosť*

1.6.1 Školstvo

Základná škola s materskou školou na ulici Pionierska 697, Gbely poskytuje výchovu a vzdelávanie detí od 2 do 16 rokov, komplexnú starostlivosť o deti v mimovyučovacom čase, výchovu a vzdelávanie detí so špeciálnymi – edukačnými potrebami, konzultácie a poradenstvo pre deti aj rodičov, ako aj stravovanie detí v školskej jedálni.

Počet žiakov v šk.r. 2014/2015

Počet žiakov : 425

Počet tried: 20

Počet oddelení ŠKD : 4

Počet pedagógov: 9 na 1. stupni, 17 na druhom stupni + 2 (riaditeľ a zástupkyňa) spolu 28

Počet detí v MŠ: 139

Počet tried v MŠ : 6

Škola ponúka kvalitné voľnočasové aktivity pre deti aj dospelých v rámci projektu *Otvorená škola*. Škola organizuje a realizuje rozvojové projekty zamerané na netradičné formy vyučovania a skvalitňovanie medziľudských vzťahov, prevenciu pred závislosťami rozličného typu, intervenčné programy, ozdravovacie pobyty, výlety, exkurzie, návštevy divadelných predstavení.

Do systému voľnočasových zariadení patrí aj **Centrum voľného času Gbely**, ktoré bolo v meste zriadené v roku 2011. V školskom roku 2014/2015 má 150 členov záujmových útvarov. Počet záujmových útvarov v tomto školskom roku je 11, počet zamestnancov 19. Krúžková činnosť je zameraná na futbal, pohybovú aktivitu pre školákov a predškolákov, modelárstvo, šach, hasičský šport.

Do systému základného školstva zaraďujeme aj **Základnú umeleckú školu**, ktorá sídli na ulici Československej armády 1207.

V školskom roku 2014/2015 ZUŠ Gbely navštevuje 470 žiakov, pôsobí v nej 18 pedagogických a 3 nepedagogických pracovníci. Vyučovanie prebieha v odboroch: hudobný, tanečný, výtvarný.

Vyučuje sa v Gbeloch a elokovaných pracoviskách Petrova Ves, Smolinské a Letničie. Žiaci ZUŠ pod odborným vedením svojich pedagógov dosahujú výborné výsledky v rôznych hudobných, speváckych, tanečných a výtvarných súťažiach na celoslovenskej úrovni. Kultúrny život v meste obohacujú pravidelným poriadaním koncertov, kvalitným kultúrnym programom obohacujú akcie a spoločenské podujatia.

Stredné školy

Zariadenia stredného školstva reprezentuje Stredná odborná škola elektrotechnická Gbely, sídliaca na Učňovskej č. 700, ktorá má regionálny charakter – t.j. uspokojuje potreby zaškolovania populácie z územia širšieho regiónu. Škola spolupracuje aj s podobnými zariadeniami v zahraničí. Aktuálny počet žiakov v šk. roku 2014/2015 je 155 v dvoch študijných odboroch a v štyroch učebných odboroch. Do siete má škola zaradených celkom päť študijných odborov, dva nadstavbové študijné odbory a šesť učebných odborov, poskytuje taktiež nadstavbové štúdium s maturitou a diaľkovú formu štúdia, nazýva sa „externé – večerné štúdium“ a je pre dva odbory: študijný odbor 2697 K mechanik – elektrotechnik a učebný odbor 2683 H 11 elektromechanik, zameraný na silnoprúdovú techniku. Počet všetkých zamestnancov je 36, z tohto počtu je 18 pedagogických zamestnancov.

1.6.2 Kultúra

Správa mestského majetku Gbely, spol. s r.o. bola založená v roku 2005. Od roku 2012 rozšírila svoju činnosť o podnikateľské akcie – svadby či súkromné oslavy životných jubileí prostredníctvom priestorov Domu kultúry. Úlohou spoločnosti je

zabezpečovať celkový kultúrny rozvoj mesta Gbely. Pod hlavičkou Správy mestského majetku Gbely, spol. s r.o. pôsobí Folklórna skupina Gbelan a vydávajú sa mestské noviny – Mesačník Gbelan.

SMM Gbely, spol. s r.o. zastrešuje prostredníctvom svojich pracovníkov aj verejnoprospešné aktivity mesta, ako je upratovanie, čistenie a údržba verejných priestranstiev a budov.

Mesto Gbely zaznamenalo v posledných rokoch rozvoj aj na poli kultúrneho života. V roku 1996 bola obnovená tradícia usporadúvania hodových osláv s bohatým kultúrnym programom. Od roku 1997 sa datuje každoročná realizácia Reprezentačného plesu Mesta Gbely. Oživila sa aj tradícia fašiangových osláv.

K folklórnym zvykom prispieva aj usporadúvanie folklórnej slávnosti Gbelská paráda, ktorá sa od roku 2000 koná v rámci kultúrnej výmeny regiónov Rakúska, Moravy a Slovenska. Medzi významné podujatia v meste patria aj Beat Fórum - súťažná prehliadka spevákov populárnej piesne, hudobných skupín a kolektívov scénického a moderného tanca žiakov umeleckých škôl, so sprievodnou akciou - výstavou výtvarných prác žiakov a prehliadka rokových kapiel pod názvom Peace Fest.

V Dome kultúry sa konajú rôzne kultúrne a spoločenské podujatia- koncerty, výstavy, plesy. Uskutočňujú sa tu i súkromné akcie- svadby, oslavy životných jubileí, stretnutia a posedenia pri rôznych príležitostiach. Počas týždňa žije klubovou činnosťou. Svoje miesto tu našiel Detský kútik, v ktorom sa schádzajú mamičky na materskej dovolenke so svojimi ratolesťami. Klub seniorov „Pohoda“ v novo rekonštruovaných priestoroch v budove ZUŠ na ulici Čsl. armády navštevujú naši seniori, ktorí si v príjemnom prostredí pri čaji či káve vymieňajú recepty, skúsenosti alebo sa venujú spoločenským hrám. V rámci klubových činností si nájdu priestor všetky vekové kategórie v duchu hesla: „Pre každého niečo!“ Neváhajte a prídte sa presvedčiť!

Mestská knižnica

Mestská knižnica je situovaná v priestoroch ZŠ s MŠ Gbely, na ulici Pionierskej č. 697. Podľa štatistiky za rok 2013 obsahuje 16 072 kníh, má 534 čitateľov z toho 441 čitateľov do 15 rokov.

Knižnica Gbely ponúka aj nasledovné služby: bezplatné pripojenie k internetu, xerografické služby, medziknižničnú výpožičnú službu. Knižnica taktiež ponúka možnosť využívať knižnicu učiteľom a žiakom už pred prvou vyučovacou hodinou t.j. od 7.30 hod. Od roku 2007 je knižnica vybavená novým zariadením výpočtovej techniky s kompletným, bezplatným, pripojením na internet. Mestská knižnica je zároveň školskou knižnicou.

1.6.3 Kultúrne dedičstvo mesta

1.6.3.1 Kríže

Na ceste na Smolinské stojí kríž od roku 1891 s nápisom „ku cti a chvále Boha Spasiteľa postavili nábožní manželja Bartolomej a Julianna Valla.“ Stojí pri vinohrade a je nazývaný šťastínský.

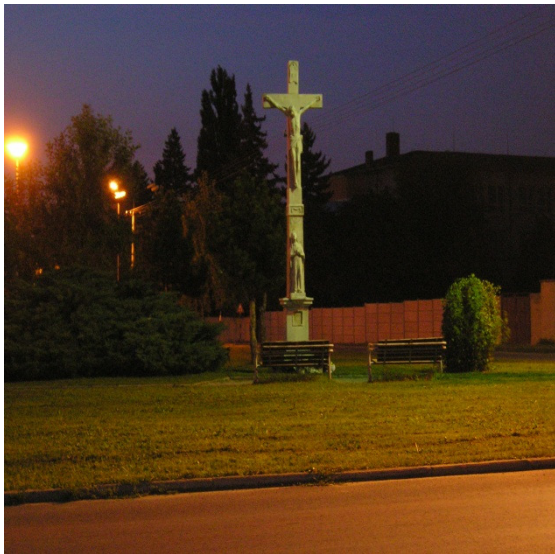

Kríž na križovatke Gbely – Adamov – Kopčany.

Kríž pri Dome kultúry

Na Petroveskej ulici je kríž „Petrovský“ s nápisom „ na česť ukrižovanému spasiteľovi dali postaviť manželia : Imrich Čaha a manželka Rozália r.Kocák r. 1905“.

V areáli Nafta a.s. stojí železný kríž nazývaný našimi rodičmi „ U Semerky alebo u Lokaička“. Má nápis „ Ku cti a sláve Božej postavili zbožní manželia Jozef a Eva Šmida r. 1891.“.

Kríž na „Rasovni“ na ulici profesora Čárskeho má nápis „ Ku cti a sláve ukrižovaného spasiteľa Ježiša Krista venovali manželia Štefan Krall a Anna rod. Vavrikl.p. 1912.“

Železný kríž pod vinohradmi smerom na Štefanov, hovorí sa mu „štepanovský“ a je bez nápisu.

Na Družstevnej ulici je kamenný kríž, ktorému sa hovorilo „u Grimandla“.

Kríž je aj súčasťou Trojičného súsošia umiestneného pred Mestským úradom a je na ňom nápis „ Na česť a chválu trojjediného Boha Otca, Syna a Ducha svätého dal postaviť Jozef Ružička st. v roku 1893.“

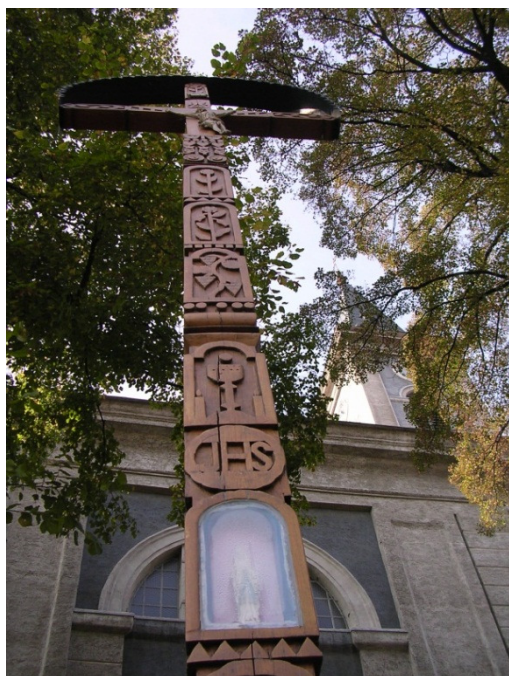
V blízkosti farského kostola sú viaceré kríže – jeden starý bez nápisu, ďalej je to socha Panny Márie, kde je nápis „ ó Mária, bez poškvyny počatá, pros za nás, ktorí sa k Tebe utiekame – Imrich Čaha a Rozália rod. Kocák, nábožní manželia r. 1893.

U kostola stojí drevený kríž z Detvy, darovaný rodinou Komorných pri príležitosti kňazskej vysviacky vdp. Miroslava Komorného a vdp. Eduarda Pechu.

1.6.3.2 Pamätihodnosti mesta

Kostol sv.Michala archanjela bol postavený v rokoch 1846 – 1852. Na jeho vybudovanie štedro prispela aj cisárska rodina. Posvätený bol 12.septembra 1852. Vybavenie interiéru bolo realizované v roku 1853. Ďalšia posviacka bola v roku 1859. Architektonicky sa jedná o neskoroklasicistickú stavbu s neskoršími úpravami jednolod'ového typu s obdĺžnikovým pôdorysom a rovným uzáverom presbytéria. V lodi sa nachádzajú tzv.pruské klenby, v presbytériu tzv.česká placka.

Fasáda je členená lizénami a termálnymi oknami. Okrem hlavného oltára sa v lodi nachádzajú ešte dva bočné oltáre s obrazmi Panny Márie a sv.Jozefa. Na baldachýne kazateľnice sa nachádza socha Dobrého pastiera.

Rokokové súsošie Immaculata /Nepoškvrnená/ sa nachádza na Námestí biskupa Čárskeho. Súsošie je z druhej polovice 18.teho storočia a je uvádzané v Súpise pamiatok na Slovensku. Na podstavci sú sochy sv. Floriána, sv. Šebastiána, sv. Vendelína a sv. Antona. Súsošie bolo v poslednom desaťročí minulého storočia zreštaurované.

Organ v kostole sv. Michala archanjela bol postavený v r.1844 – 1853 a je uvádzaný v Súpise pamiatok na Slovensku. Bol zrekonštruovaný v roku 2004.

Stĺp Svätej trojice sa nachádza pred budovou Mestského úradu. Je z druhej polovice 19.storočia, renovovaný bol v roku 1993, jeho výška je 5,5 m. Je uvádzaný v Súpise pamiatok na Slovensku. Stĺp pochádza pravdepodobne z dielne E. Zbořila z Uherského Hradišťa. Na vrchole stĺpa je súsošie najsvätejšej trojice.

Súsošie kalvária sa nachádza na miestnom cintoríne. Za svoj vznik Kalvária vďačí rodine Kormendyovcov, ktorá kedysi v Gbeloch bývala.

Busta biskupa Jozefa Čárského, ThDr. sa nachádza na Švermovej ulici na budove fary. Jozef Čársky žil v rokoch 1886 až 1962, bol kňazom a biskupom. Bol literárne veľmi činný, jeho besednice uverejňované v kalendároch, i v novinách mali hlboko poučný ráz. Ako mladý, uvedomelý študent bol ťažko skúšaný maďarizačným režimom. Bol podporovateľom chudobných študentov a veľkým ľudomilom. Pochovaný je v Košiciach. Jozef Čársky je prvý čestný občan mesta Gbely zo dňa 5. júla 1946.

Pamätná tabuľa Jána Jurigu sa nachádza na ulici Obrancov mieru. Ján Juriga žil v rokoch 1806 až 1888. Uvedomelý Slováč, mecenáš slovenského kultúrneho života a ostrihomský kanonik zo svojich príjmov podporoval slovenských študentov.

Bol to slovenský národovec, ktorý kúpil pre obec budovu, ktorá slúžila ako škola až do postavenia novej budovy v roku 1973. Pamätnú tabuľu venoval spolok sv.Vojtecha 6.júla 1930.

Busta Ferdiša Juriga ThDr. sa nachádza na Švermovej ulici, na budove fary. Ferdiš Juriga žil v rokoch 1874 až 1950, bol to kňaz, politik, publicista. Patril medzi významné osobnosti nášho politického a kultúrneho života 19.-20.storočia. Svojimi článkami bojoval za národné a sociálne práva slovenského ľudu a záchranu slovenského ľudového umenia. V roku 1906 sa stal členom uhorského parlamentu, kde požadoval zavedenie slovenčiny do základných škôl. V roku 1918 ako člen SNR, poslanec Národného zhromaždenia a spoluautor Martinskej deklarácie predniesol prejav o sebaurčení Slovákov. Ako prvý preložil Písmo sväté do slovenčiny. Úspech dosiahol aj ako skladateľ pochodov a hymnických piesní. Jeho pozostatky sú uložené na cintoríne v Martine.

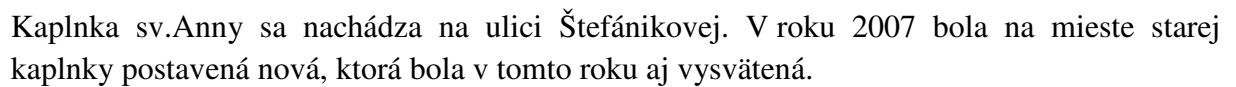
Na cintoríne v Gbeloch je uložená urna s popolom ďalšieho veľkého rodáka z Gbelov – prof. Konštantína Čárskeho MUDr.,DrSc. Konštantín Čársky žil v rokoch 1899 – 1987, bol to lekár a univerzitný profesor. Je autorom niekoľko stoviek odborných vedeckých prác publikovaných doma i v zahraničí.

Busta Jána Medlena sa nachádza v parku pomenovanom po tomto významnom rodákovi. Žil v rokoch 1870 až 1944, bol to miestny maloroľník a objaviteľ ropy v Gbeloch – rok 1913. V roku 1912 zistil na svojom pozemku unikajúci plyn, ktorý využil na kúrenie vo svojom domci. Verejnosť upozornil na nález plynu až výbuch v roku 1913. Úradné komisie zistili prítomnosť zemného plynu a našli pri vŕtaní čierny olej. Banskí odborníci začali s ťažbou ropy.

Kaplnka sv.Jána sa nachádza na ulici Švermova. Zrekonštruovaná bola v roku 2007.

Pomník padlým obyvateľom v 1.sv.vojne sa nachádza pri kostole.

Oloch – miesto prvej studne v Gbeloch – nachádza sa na Námestí 1.mája. OLOCH – prameň vody, kam podľa povesti prišli prví Slovania a u prameňa nechali gbelík, aby si pocestný uhasil smäd. To miesto volali, „tam, kde je gbelík“. Z tohto názvu sa, podľa povesti, odvodil aj terajší názov mesta – Gbely. V roku 2014 prešlo toto miesto kompletnou rekonštrukciou.

Oloch – pôvodný stav

Oloch – stav po rekonštrukcii v r.2014

Studňa na „Mléčnicách“ sa nachádza na ulici Štefánikova. Okolie studne vhodne dopĺňa brezový háj, ktorý vysadil rázovitý občan Gbelov František Kovalovský zvaný Peňáz.

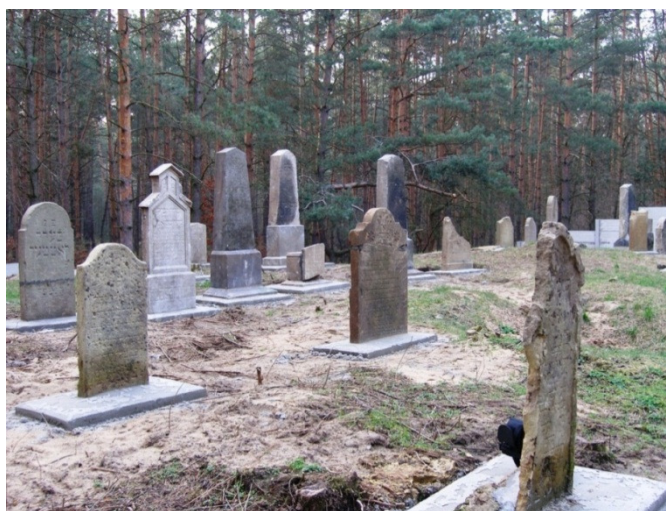
Studňa na Námestí slobody.

Sýpka u cintorína.

Židovský cintorín - Dnes ako jediný hmatateľný dôkaz o živote Židov v Gbeloch máme cintorín medzi Gbelami a Farským. Synagóga bola zručená a škola bola prerobená na rodinný dom.

Sochy sv. rodiny a Modliaceho sa Ježiša v priestore cintorína.

Sírková voda – mierna depresia s prameniskom a jazierkom s minerálnou vodou, sírovo-uhličitou.

1.6.4 Telovýchova

Pre športovo-rekreačnú činnosť obyvateľov je na území mesta Gbely k dispozícii spolu cca. 3,8 ha športových plôch. V druhovej štruktúre zariadení telovýchovy a športu sú zastúpené:

- hokejbalové ihrisko
- multifunkčné ihrisko
- ľahkoatletický ovál
- futbalový štadión
- tenisové kurty
- školské telocvične
- detské ihriská
- herňa pre stolný tenis
- motokros

Obyvatelia a návštevníci mesta Gbely sa môžu venovať turistike, aerobiku, hokejbalu, florbalu, futbalu, rybolovu, kynológii, poľovníctvu, tenisu, šachu, cykloturistike, volejbalu.

Adamovské jazerá

V letných mesiacoch poskytuje obyvateľom mesta a návštevníkom športové vyžitie lokalita Adamovské jazerá. Adamovské jazerá tvoria dve štrkoviská. Vznikli činnosťou človeka pri ťažbe štrkových nánosov rieky Moravy v oblasti, ktorej sa najviac dotkli úpravy pôvodného riečneho koryta. V súčasnej dobe je voda v lokalita Adamovské jazerá najčistejším vodným zdrojom na Záhorí. Adamovské jazerá sú zároveň vyhľadávanou lokalitou pre trávenie voľného času počas celého roka. V lete tu záujemcovia môžu nájsť širokú ponuku voľnočasových aktivít. Za posledné obdobie vyrástli na blízkej rieke Morava 3 prístavy – dva na slovenskej a jeden na českej strane rieky. Prístavy slúžia lodiam, ktoré prevážajú turistov zo SR do ČR a naspäť a poskytujú aj výletné plavby. Lokalita ponúka aj požičovňu bicyklov a raftov s kompletnou logistikou. Turista tu zároveň nájde pestrú ponuku stravovania a ubytovanie.

1.6.5 Zdravotníctvo

Základnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom mesta poskytuje jedna ambulancia detského lekára, dve ambulancie praktických lekárov pre dospelých, jedna zubná ambulancia, jedna gynekologická ambulancia a jedna ambulancia pre diabetologického lekára, ktorý dochádza do ambulancie každých 14 dní. Súčasťou zdravotnej starostlivosti o občanov sú aj dve lekárne. Vyššie zdravotnícke služby a špecializované nemocničné služby zabezpečuje obyvateľom mesta Gbely nemocnica Skalica.

V meste je zriadená jedna súkromná veterinárna ambulancia.

1.6.6 Sociálna starostlivosť

V meste je zriadené neštátne zariadenie Dom pokojnej staroby n.o. Gbely, ktoré je neziskovou organizáciou. Zakladateľom neziskovej organizácie je Mesto Gbely.

Dom dôchodcov vznikol rekonštrukciou bývalých detských jasiel z finančných prostriedkov Mesta Gbely a od mája roku 2000 poskytuje sociálne služby starším a odkázaným občanom.

Dnes Dom pokojnej staroby, n.o. tvorí komplex dvoch budov a to na ulici Hudecova a ulici Prof. Čárskeho. Budova na ulici Prof. Čárskeho je bezbariérová jednoposchodová. Kapacita v oboch budovách je 96 miest. Zaraďuje sa medzi zariadenia rodinného typu a bezbariérové riešenie umožňuje imobilným obyvateľom domova dokonalé pohodlie a prístup do všetkých jeho častí. Obyvateľom sú k dispozícii jedno, dvoj a trojposteľové izby s príslušenstvom, pričom sa umožňuje zariadiť si izby vlastným nábytkom, resp. bytovými doplnkami. Súčasťou zariadenia sú tri spoločenské miestnosti a jedáleň. V druhej prízemnej budove, ktorá je prevádzkovou budovou, je umiestnená kuchyňa so skladovým príslušenstvom, práčovňa, sušiareň a kotolňa. Staršia budova prešla rozsiahlou rekonštrukciou v roku 2012, pričom bola pristavená kaplnka, vymenili sa podlahové krytiny, kompletne sa vymaľoval interiér. Budova má nové plynové kotly a slnečné kolektory na ohrev vody, nainštalovali sa nové televízne rozvody a vetranie kuchyne, zakúpili sa nové polohovateľné postele a nočné stolíky, vymenilo sa vybavenie kuchyne – sporáky, zakúpila sa nová práčka na bielizeň. V areáli sa vybudovali nové chodníky, cesta a prírodné jazierko s fontánkou.

Poloha oboch zariadení mimo hlavnej cesty poskytuje obyvateľom tiché a pokojné prostredie. Príľahlý dvor a záhrada vytvára bezpečné podmienky pre prechádzky a pobyt na čerstvom vzduchu a zároveň je využívaný hlavne v letnom období na rôzne spoločne spoločenské podujatia a akcie.

Hlavným poslaním sociálneho zariadenia Dom pokojnej staroby n.o. Gbely je poskytovanie nevyhnutnej komplexnej starostlivosti spočívajúcej v poskytovaní stravovania, bývania a zaopatrenia občanov, ktorí sú poberateľmi starobného, invalidného dôchodku, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžadujú sústavnú starostlivosť inej osoby alebo poskytovanie starostlivosti v domove potrebujú z iných vážnych dôvodov.

Okrem hlavnej činnosti, Dom pokojnej staroby, n.o. Gbely organizuje:

- spoločné stravovanie pre dôchodcov mesta so zabezpečením rozvozu stravy do domácností
- terénnu opatrovateľskú službu rozšírenú o poskytovanie odborných zdravotných úkonov, ktoré zabezpečuje zdravotná sestra podľa pokynov lekára počas všetkých dní vrátane sobôt, nedeľ a sviatkov v domácnostiach klientov

Oblasť poskytovania sociálnych služieb dopĺňa podnikateľskú činnosť hlavne v oblasti prípravy hotových jedál a polotovarov, výroba cukrárenských výrobkov, pranie a žehlenie bielizne. Výnosy z podnikateľskej činnosti Dom pokojnej staroby n.o. Gbely sú používané výlučne na rozvoj a skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb.

1.6.7 Verejná administratíva a správa

Zariadenia verejnej administratívy a správy reprezentujú zariadenia štátnej správy a samosprávy, finančné inštitúcie a pošta. V meste Gbely sú rozložené nasledovne:

- Mestský úrad, Námestie slobody č.1261
- Pošta, ul.SNP č.1503
- Filiálka Slovenskej sporiteľne, ul.Štefánikova č.475
- Hasičská zbrojnica, ul.Medlenovač.733

1.7. Životné prostredie

1.7.1 Ochrana prírody a krajiny

Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny definuje ochranu prírody a krajiny ako starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary.

Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Prvý stupeň platí na celom území Slovenskej republiky. Druhý až piaty stupeň ochrany ako i osobitná ochrana platí pre chránené územia a ochranné pásma.

Lokalita Sírková voda sa nachádza v k.ú. mesta Gbely v lesnom poraste duba letného a jelše lepkavej. Dubina je porast starý asi 100 rokov, dosiaľ bez zásahov. Zamokrené úseky v okolí prameňa sú zarastené mokradňovou vegetáciou pozostávajúcou z trstiny obyčajnej a pálky úzkolistej, závislej od spodnej hladiny vody. Lokalita je významná z hľadiska výskytu chrobákov. Dominantou lokality je depresia s prameniskom a jazierkom s minerálnou sírovo-uhličitou vodou.

1.7.2 Genofondovo významné lokality

Lokalita **Adamovské jazerá** – relatívne zachovalé lesné porasty na suchších stanovištiach s výrazným zastúpením duba, na vlhších miestach jelšové porasty. Reprezentujú ju dve štrkoviská s ostrovčekmi, sukcesia litorálnych spoločenstiev, ornitologicky významná lokalita – chránené vtáčie územie. Vznikli činnosťou človeka pri ťažbe štrkových nánosov rieky Moravy v oblasti, ktorej sa najviac dotkli úpravy pôvodného riečneho koryta. V súčasnosti patria Adamovské jazerá k najvýznamnejším ornitologickým lokalitám nielen na Záhorí, ale aj na celom území Slovenska. Hniezdi tu niekoľko vzácných druhov vtákov, lokalita je dôležitou migračnou zastávkou sťahovavých druhov a tiež zimoviskom severských populácií divých husí. Bola tu vytvorená ornitologická stanica, ktorá slúži pracovníkom Štátnej ochrany prírody na monitoring migrujúceho vtáctva vo vyhlásenej chránenej vtáčej lokalite. V súčasnej dobe je voda v lokalite Adamovské jazerá najčistejším vodným zdrojom na Záhorí.

Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie

Výmera lokality: 28 486 ha

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Morava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov chriaštel' bodkovaný (*Porzana porzana*), bučiak trstňový (*Botaurus stellaris*), haja červená (*Milvus milvus*), sokol rároh (*Falco cherrug*), haja tmavá (*Milvus migrans*), bučičík močiarny (*Ixobrychus minutus*) a jedným z piatich pre hniezdenie druhov kačica chrapľavá (*Anas querquedula*), kačica chriplavá (*Anas strepera*), hrdzavkapotápavá (*Nettion rufina*) a kalužiak červenonohý (*Tringototanus*). Pravidelne tu zimuje viac ako 20.000 jedincov viacerých druhov husí (*Anser sp.*). V území pravidelne hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), muchár sivý (*Muscicapatriata*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*) a rybár riečny (*Sterna hirundo*).

Lokalita **Kojatín** – do územia mesta Gbely zasahuje len východná časť tejto lokality. Reprezentujú ju zachovalé lesné porasty, prevažne dubiny, na vlhších stanovištiach prevládajú jelšové porasty s prímiesou jaseňa.

Lokalita **Sírková voda** – mierna depresia s prameniskom a jazierkom s minerálnou vodou, sírovo-uhličitou. Významná lokalita z hľadiska výskytu chrobákov. Lokalita sa nachádza v lesnom poraste duba letného a jelše lepkavej. Dubina je porast starý asi 100 rokov, dosiaľ

bez zásahov. Zamokrené úseky v okolí prameňa sú zarastené mokradňovou vegetáciou pozostávajúcou z trstiny obyčajnej a pálky úzkolistej, závislej od spodnej hladiny vody.

Lokalita **Kúty – Gbely** – dobre vyvinuté pieskomilné spoločenstvá. Skôr zamokrené spoločenstvá jelšových lesov pozdĺž železničnej trate.

Lokalita **Vodná nádrž Petrova Ves** – do územia mesta Gbely zasahuje len spodná časť tejto lokality. Vodná nádrž s dobre vyvinutými litorálnymi porastmi a zonáciou rastlinných spoločenstiev. Ornitologicky významná lokalita.

1.7.3 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability predstavuje celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvárajú predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj.

Biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu – sú to krajinné segmenty tvorené prirodzenou biotou, sú zachovalé alebo veľmi málo pozmenené a sú schopné fungovať ako genetický zásobník pre obnovu hlavných prirodzených ekosystémov na danom území.

Gbelský les – reprezentuje ho rozsiahly lesný komplex na rozhraní Chvojnickej pahorkatiny a Dolnomoravskej nivy. V danom území zaberá južnú časť o rozlohe 2788,80 ha. Vyvinuli sa tu spoločenstvá tvrdých luhov so zastúpením najmä jaseňa a duba. Rozšírené sú tiež borovicové a dubovo-borovicové lesy. V depresiách a pozdĺž vodných tokov sú časté jelšiny, väčšinou s prímесou brezy. Na odkrytých plochách sú miestami vyvinuté psamofylné spoločenstvá.

Funkciu biokoridorov plnia nasledovné krajinné segmenty :

- biokoridor nadregionálneho významu : **biokoridor nivy rieky Morava**
- biokoridor regionálneho významu : **biokoridor vedúci údolím Unínskeho potoka**

Zhodnotením prírodných a antropických prvkov riešeného územia, urbanizovaná sídelno – technická zóna rozdeľuje riešené územie na dva rovnomerne zastúpené celky: západný lesný masív Gbelského boru a východné poľnohospodársky obrábané oráčiny.

Funkciu lokálnych biocentier v danom území tvoria nasledovné krajinné segmenty: vodná nádrž Petrova Ves, dubovo-hrabové lesy Ostrý vrch, vodné plochy Adamovské jazerá, lesné porasty Malá a Veľká obora. Biocentrá sú navzájom previazané líniovými krajinnými segmentmi, ktoré umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, ale vymedzujú aj novopriestory pre krajinnú zeleň, ktorá zlepší celkovú ekologickú stabilitu územia.

Funkciu lokálnych biokoridorov plnia nasledovné **krajinné segmenty**: Vřbský potok, Gbelský potok.

Územná sieť biocentier a biokoridorov je doplnená líniovými interakčnými prvkami – ochranno-izolačná zeleň, pobrežná vegetácia, remízky a sieť vetrolamov. Ich základný význam spočíva v zvýšení celkovej ekologickej stability územia, hlavne v územných častiach

tvorených oráčinami. Zmenšujú veľkosť pôdných celkov, plnia protierozívnu pôdoochrannú funkciu a zvyšujú krajinársku hodnotu územia.

1.7.4 Sídlná zeleň

Neodmysliteľnou súčasťou krajinnej ekológie je zeleň. Jej význam spočíva v uplatňovaní jednotlivých funkcií, najmä kultúrno – spoločenskej a rekreačnej, priestorovej, estetickej, klimatickej, hospodárskej a v produkcii kyslíka a biologicky účinných látok, absorpcii cudzorodých látok z ovzdušia a znižovaní hladiny hluku.

Zeleň sídelného útvaru Gbely možno sledovať podľa dvoch charakteristických častí mesta. Južná časť reprezentovaná staršou zástavbou má nedostatok plôch verejnej zelene, v severnej a západnej časti mesta s novšou zástavbou je viac verejnej zelene, ktorú tvoria prevažne aleje a líniová zeleň.

Najväčšiu plochu verejnej zelene v staršej časti mesta vytvára parková plocha v okolí r.k. kostola sv.Michala archanjela. Námestím prechádza cesta, ktorá ho rozdeľuje na tri časti. Menšie parkové plochy sa nachádzajú na južnom konci ulice prof.Čárskeho, na ulici M.Nešpora, ulica Štefánikova a ulica Mládeže. Líniová zeleň vo forme alejí lemuje ulicu Hurbanovu, Švermovu a Záhumenice.

Väčším podielom je zeleň zastúpená v časti mesta s novšou zástavbou. Najvýznamnejšou plochou zelene na území mesta Gbely sú lesné porasty Gbelského lesa. Nachádzajú sa južne, západne a severozápadne od mesta, pričom najmä v západnej časti bezprostredne nadväzujú na systém zelene mesta /lokalita Farské/.

1.7.4.1 Verejná zeleň

PARKY A MENŠIE PARKOVÉ PLOCHY

Park na nám.1.Mája

Menšia parková plocha je rozdelená na tri časti. Okolo kostola sa po obvodu jeho východnej strany zachovali pôvodné dreviny zastúpené lipami, pagašťanmi, javormi atď.. Oproti kostolu zo západnej strany na druhej strane cesty je udržiavaný brezový porast s novou výsadbou borovíc. Tretia časť námestia je využívaná na predzáhradky priľahlých rodinných domov s ovocnými stromami.

Park J.Medlena

Parková plocha s krovinovou a stromovou výsadbou s rozlohou asi 290 m².

Parková plocha na južnom okraji ulice prof. Čárskeho

Menšia upravená parková plocha s novou krovinovou a stromovou výsadbou. Najviac druhovo zastúpené stromy sú: borovica, breza, javor. Rozloha je približne 1848 m².

ulica M. Nešpora

Malá plocha líniovej zelene, v ktorej dominujú pagaštany. Rozloha 150 m².

ulica Štefánikova

Menšia parková plocha nachádzajúca sa na nive potoka s hustou výsadbou už vekovo starších briez (lokalita Mléčnice). Rozloha je 560 m².

ulica Mládeže

Menší park s rôznorodou drevinou skladbou. Rozloha 1 050 m².

Park na Námestíslobody

Najrozsiahlejšia parková plocha v meste s rozlohou približne 5900 m². Rozdelená je na dve časti. V časti pred Mestským úradom je zastúpená upravovaná drevinná a krovinná zeleň kde dominujú borovice, brezy a lipy. Druhú časť plochy pred kinom reprezentuje udržiavaný trávnik.

Štúrova ulica

Malá upravovaná parková plocha s rôznorodým zastúpením drevín: breza, borovica, javor. Rozloha 680 m².

Dom kultúry

Park s relatívne mladou drevinou skladbou – borovica, lipa. Rozloha 3 800 m².

LES

Mesto Gbely je obklopené lesnými porastmi z južnej, západnej ako aj severnej časti. Len malé plochy týchto častí zasahujú do intravilánu. Väčšinu lesov reprezentujú monokultúry borovice, miestami sú ostrovčekovito zastúpené borovicovo-dubové lesy a dubohrabiny.

Aleje a líniová zeleň

Veľkú časť verejnej zelene v uliciach reprezentujú aleje a líniová zeleň. Niekde sú to len upravované trávniky, upravované plochy s kvetmi a krovinami, v novšej časti mesta aj so stromovou výsadbou. Aleje sa nachádzajú na týchto uliciach:

- pozdĺž cintorína : javor, lipa, pagaštan
- ulica SNP
- Ružová ulica
- ulica Čsl.armády
- Učňovská ulica : javor
- Záhumenice
- Hurbanova, Švermova, Štefánikova: javor

1.7.4.2 Zeleň bytových a rodinných domov

Bytovými domami s občianskou vybavenosťou je tvorená juhozápadná časť mesta. Z pohľadu zelene by sme mohli túto časť rozdeliť na dve menšie s rôznou kvalitou

a kvantitou zelene. Staršia časť bytových domov je charakteristická dostatkom vnútroblokovej zelene, ktorá je aj dostatočne udržiavaná.

Novšia časť bytových domov je charakterizovaná nedostatkom vnútroblokovej zelene. Plocha medzi jednotlivými domami sú tiež využívané ako malé záhradky.

Zeleň v okolí rodinných domov je vo väčšine prípadov využívaná na hospodárske účely. Len malá časť domov má upravené a udržiavané trávnaté plochy s okrasnými stromami a krovínami.

1.7.4.3 Zeleň pri občianskej vybavenosti

Zeleň školských zariadení

ZŠ s MŠ Gbely – ul. Pionierska

Školský a športový areál je upravený so vzrastlou zeleňou. Drevinnú skladbu predstavujú: borovica, lipa, javor, vŕba a topol'.

ZUŠ Gbely – ul. Čsl.armády

Areál sa vyznačuje bohatou drevinou výsadbou staršieho veku. V súčasnej dobe sa venuje zvýšená pozornosť ochrane a údržbe tejto zelene s cieľom zachovať čo najviac vzácných druhov.

ZŠ s MŠ Gbely – ul. Záhumenice

Areál Materskej školy sa vyznačuje udržiavanou zeleňou so zastaranou drevinou výsadbou.

SOŠE na Učňovskej ulici

Parková úprava v areáli školy. Drevinná skladba: vŕba, topol' – ide o neparkovú úpravu.

ZELEŇ OSTATNEJ OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Areál futbalového štadióna

Celý areál bol doplnený novou výsadbou stromov a krovín: borovica, lipa, breza, javor. Areál je pravidelne udržiavaný.

Hasičská zbrojnica

Oproti budovy hasičskej zbrojnice je malá udržiavaná parková plocha s rôznou drevinou skladbou: breza, vŕba, jedľa.

Park pri budove Nafty

Parková plocha s obmedzeným prístupom. Z vonkajšej strany oplotenia sú vysadené staršie lipy, pagaštany a javory. V rámci areálu, ktorého súčasťou je malé jazierko. Sú zastúpené staršie zachovalé stromy: vŕba, topol', lipa.....

ZELEŇ CINTORÍNA

Cintorín sa nachádza na južnom okraji Gbelov. Parková úprava s drevinnou skladbou sa nachádza len v blízkosti hlavného vstupu. Cintorín je od cesty oddelený alejou pagaštanov. Po okraji areálu sú vysadené tisy.

1.7.4.4. Ochranná a izolačná zeleň

Ochranná zeleň plní predovšetkým protieróziu funkciu. Zeleň tohto typu sa nachádza len pozdĺž Gbelského potoka, kde spevňuje jeho brehy. Zeleň je neudržiavaná.

Izolačná zeleň spĺňa funkciu protihlukovú a zachytáva exhaláty najmä z cestnej a železničnej dopravy. Vo výrobnjej a poľnohospodárskej zóne by mala oddeľovať túto oblasť od obytných zón.

1.7.4.5 Hospodárska zeleň

Zeleň záhrad a záhradkárskeho plôch

Zeleň záhrad zaberá najväčšie plochy vmeste. Záhrady majú prevahu obhospodarovanej plochy niekde s malou zástavbou. Väčšinu drevín tvoria ovocné stromy, miestami sa vyskytujú aj okrasné dreviny a kroviny.

Záhradkárska osada s rozlohou asi 38 500 m² sa nachádza v blízkosti zastaveného územia na juhu mesta Gbely. Ďalšie plochy sa nachádzajú v priestore Adamov.

1.7.4.6 Nevyužívané plochy

Sú to väčšinou plochy nachádzajúce sa na okraji mesta. Väčšinou sú porastené rudernými spoločenstvami, menej sú zatravnené.

1.7.5 Ochrana a tvorba životného prostredia

Kvalita životného prostredia je do značnej miery ovplyvňovaná ako prírodnými, tak aj negatívnymi civilizačnými javmi, ktoré majú charakter stresových faktorov. Väčšinou sa viažu na nepriaznivé výstupy z výrobných odvetví, pričom zasahujú buď priestor, línie alebo majú bodový charakter.

1.7.5.1 Ovzdušie

Na území mesta Gbely sa nenachádza žiadny významný zdroj znečistenia ovzdušia. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v meste a jeho bezprostrednom okolí je automobilová doprava. V samotnom centre mesta sa nachádzajú viaceré zariadenia statickej dopravy – záchytné parkoviská. Exhalátmi a prašným spadom najviac ohrozenými časťami sú miesta pozdĺž zmienených hlavných komunikácií. Znečistenie ovzdušia z priemyselnej výroby sa nepredpokladá, vzhľadom na zameranie výroby. Ovzdušie nepriaznivo ovplyvňujú aj domové kotolne na tuhé palivo.

Keďže na území mesta Gbely sa nenachádza žiadny z veľkých znečisťovateľov ovzdušia /viď. zoznam/ je toto z hľadiska kvality na relatívne dobrej úrovni.

Množstvo emisií vyprodukovaných na území okresu Skalica rok 2012

Rok	2012
SO ₂	23
NO _x	93
CO	297
tuhé látky	220

Zdroj : Správa o kvalite ovzdušia SR a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR2012, SHMÚ, str. 69

Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v Trnavskom kraji v roku 2012

Tuhé látky

Prevádzkovateľ/zdroj; Okres

1. Amylum Slovakia spol. s r. o. Boleráz; Trnava
2. Agropodnik a.s. Trnava Lehnice; Dunajská Streda
3. Slovenské cukrovary a.s., Sered'; Galanta
4. JohnsManville Slovakia a. s. Trnava; Trnava
5. E.ON Elektrárne s.r.o. Trakovice; Hlohovec
6. Zlieváreň Trnava s. r. o.; Trnava
7. PENAM, a.s., Nitra, prev. Trnava; Trnava
8. RaVOD Pata, roľnícke a výrobnobchodné družstvo; Galanta
9. ENVIRAL a.s., Leopoldov; Hlohovec
10. Agropodnika. s., Trnava prev. Senica; Senica

SO₂

Prevádzkovateľ/zdroj; Okres

1. Slovenské cukrovary a.s., Sered'; Galanta
2. JohnsManville Slovakia a. s. Trnava; Trnava
3. Zlieváreň Trnava s. r. o.; Trnava
4. Mach-Trade s.r.o., Sered'; Galanta
5. RUPOS s.r.o. Ružindol; Trnava
6. Baňa Záhorie, a.s. Čáry; Senica
7. Trnavská ekologická spoločnosť s.r.o. Zeleneč; Trnava
8. PLYNEX s.r.o. Dolná Streda; Galanta
9. Obec Lakšárska Nová Ves, ZŠ Lakšárska Nová Ves; Senica
10. ASTOM ND, s.r.o., Veľký Meder; Dunajská Streda

NO_x

Prevádzkovateľ/zdroj; Okres

1. E.ON Elektrárne s.r.o. Trakovice; Hlohovec
2. JohnsManville Slovakia a. s. Trnava; Trnava

3. Slovenské cukrovary a.s., Sered'; Galanta
4. ENVIRAL a.s., Leopoldov; Hlohovec
5. Amylum Slovakia spol. s r. o. Boleráz; Trnava
6. Službyt s.r.o., Senica; Senica
7. Swedwood Slovakia s.r.o. OZ Malacky prev. Trnava; Trnava
8. Zlieváreň Trnava s. r. o.; Trnava
9. BEKAERT Hlohovec, a.s.; Hlohovec
10. Mach-Trade s.r.o., Sered'; Galanta

CO

Prevádzkovateľ/zdroj; Okres

1. Službyt s.r.o., Senica; Senica
2. E.ON Elektrárne s.r.o. Trakovice; Hlohovec
3. Swedwood Slovakia s.r.o. OZ Malacky prev. Trnava; Trnava
4. Zlieváreň Trnava s. r. o.; Trnava
5. BEKAERT SLOVAKIA s.r.o. Sládkovičovo; Galanta
6. ENVIRAL a.s., Leopoldov; Hlohovec
7. Amylum Slovakia spol. s r. o. Boleráz; Trnava
8. Slovenské cukrovary a.s., Sered'; Galanta
9. I.D.C. Holding a.s., Pečivárne Sered'; Galanta
10. ASTOM ND, s.r.o., Veľký Meder; Dunajská Streda

Zdroj : Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR • 2012, SHMÚ, str. 65

1.7.5.2 Voda

Kvalita povrchovej vody

Kvalita povrchovej vody sa hodnotí podľa piatich skupín ukazovateľov na základe platnej STN 75 7221 – Klasifikácia akosti povrchových vôd. Na základe ich kombinácie sa vodné toky zaraďujú do piatich tried čistoty.

Triedy čistoty

- I. veľmi čistá voda
- II. čistá voda
- III. znečistená voda
- IV. silne znečistená voda
- V. veľmi silne znečistená voda

Ďalším spôsobom hodnotenia kvality vody je hodnotenie bilančného stavu, ktoré spočíva v porovnaní skutočných hodnôt vybraných ukazovateľov kvality vody s limitovanými hodnotami prípustného znečistenia, určenými Nariadením vlády SR č. 269/2010 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. V danom území sú

najvýznamnejšími povrchovými tokmi Barinský, Gbelský a Adamovský potok. V celom ich profile sa nerealizujú pravidelné merania kvality vôd.

KVALITA PODZEMNEJ VODY

Kvalita podzemných vôd na danom území nie je monitorovaná SHMÚ.

1.7.5.3 Pôda

Vplyvom dlhodobého osídlenia došlo v urbanizovanej časti daného územia k podstatným zmenám pedologických procesov. Na miestach pôvodných pôdnych typov sa vplyvom ľudských aktivít vytvorili kultizeme.

Časť riešeného územia je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie kvality priestorovej štruktúry krajiny a jej ekologickej stability. Z dostupných informácií a terénneho prieskumu možno konštatovať, že poľnohospodársky pôdny fond je zaťažovaný emisiami, znečistenými vodami /závlahové, dažďové, technologické/, aplikáciou anorganických hnojív a pesticídov, zvýšenou intenzitou UV žiarenia na povrch pôdy a inými činiteľmi, vodnou a veternou eróziou.

Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia môžu byť aj čierne skládky odpadov a to ako na poľnohospodárskom tak aj lesnom pôdnom fonde. V okolí takýchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme a často toxické látky.

1.7.5.4 Hluk

Najväčšími zdrojmi hluku sú cestné komunikácie, železničná trať, technológie v priemyselných a poľnohospodárskych areáloch, lokálne hluk zo športovísk. Dopravu môžeme považovať za líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplýva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov.

Cez mesto prechádza komunikácia III/5004 Petrova Ves – Gbely- Adamov, cesta III/5001 ŠaštínStráže – Smolinské – Gbely. Pomerne vysoké hladiny hluku dosahuje až železničná trať. Základné ekvivalentné hladiny hluku na 70 dB sú prekročené v celom úseku Kopčany - Gbely – Kúty.

Okrem toho, že doprava je výrazným zdrojom hluku v krajine, nepriaznivo pôsobí aj pri záberoch prirodzených ekosystémov a v následnej antropickej degradácii pôdneho fondu. Doprava je pôvodcom aj takých nepriaznivých javov v krajine ako sú tvorba exhalátov, prašnosť, vibrácie a pod..

1.7.6 Odpady

Mesto Gbely je v zmysle zákona o odpadoch č.223/2001 Z.z. zodpovedné za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území mesta.

V roku 2013 sa na území mesta vyprodukovalo 1.578 ton komunálneho odpadu, čo je v porovnaní s rokom 2012 o 135ton odpadu viac. Zvýšilo sa množstvo komunálneho odpadu uloženého na skládku a to o 60 t, ale zároveň sa i zvýšilo množstvo vytriedeného odpadu a to o 75 t.

Rok	2012	2013
Vyprodukovaný komunálny odpad /t/	1688	1823
z toho triedený zber /t/	1518	1578
komunálny odpad /t/	170	245
Celkové náklady v €	147.352	148.935

V meste je zavedený triedený zber papiera, plastov a skla. Na zber papiera a plastov je zavedený vrecový systém zberu pričom vývoz je realizovaný 1 za mesiac, na sklo sú v meste rozmiestnené nádoby zelenej farby, vývoz sa uskutočňuje po ich naplnení. Ostatné vytriedené odpady ako plasty, papier, sklo, kovové obaly, elektronický odpad, opotrebované pneumatiky, batérie a akumulátory, motorové oleje, obaly s nebezpečnými látkami, farby, tlačiarenské farby, riedidlá, žiarivky, objemný odpad, drevo, jedlé oleje a tuky a iné je možné odovzdať bezplatne v Zbernom dvore odpadov Gbely na ulici Piesky. Zberný dvor odpadov bol uvedený do prevádzky v roku 2010 a vybudovaný bol z prostriedkov EÚ.

Triedený zber a odvoz vytriedených druhov odpadov zo Zberného dvora odpadov zabezpečuje spoločnosť VEPOS-SKALICA s.r.o. a odvoz ostatného komunálneho odpadu zabezpečuje spoločnosť A.S.A SLOVENSKO spol. s r.o. Zohor.

V k.ú Gbely sa nachádzajú dve uzatvorené a rekultivované skládky odpadov (skládky komunálneho odpadu pri Tehelni a skládka nebezpečného odpadu BAŠTY) a jedna skládka komunálneho odpadu, ktorá by mala byť po naplnení taktiež uzavretá a rekultivovaná. Prevádzkovateľom skládky je spoločnosť VPP servis, s.r.o. Holíč. Táto sa nachádza v severnej časti k.ú. mesta juhovýchodne od ŠM Cunín.

1.8. Nerastná surovínová základňa

1.8.1 Minerálne a termálne vody

Neogénna tektonická depresia Viedenskej panvy má predpoklad pre formovanie minerálnych a termálnych vôd na území mesta Gbely. Vrtmi bola v Gbeloch zistená voda, ktorú možno charakterizovať ako chloridovo sodného typu, hydrogenuhlíčanovosodného podtypu, jódo-vých.

Podzemné vody jódo-brómového typu sú v prírode vcelku veľmi zriedkavé, čo súvisí so špecifickými podmienkami ich tvorby. Hlbinné vysokomineralizované podzemné vody z kolektorov sarmatu, vrchného bádenu a karpátu sú Na-Cl typu chemického zloženia. Boli odkryté početnými naftovými vrtmi a geneticky reprezentujú prevažne synsedimentárne, reliktné morské vody v rôznom stupni infiltrácie, petrogénne alebo biogénne metamorfované. Zvláštne postavenie z hľadiska ich využitia majú jódobrómové vody patriace podľa chemizmu k takzvaným slaným vodám naftového typu, ktoré sú viazané na neogénne kolektory na území mesta Gbely.

Oproti centrálnej časti viedenskej panvy, kde mineralizácia reliktných morských vôd sa približuje morskej vode, má mineralizácia vody v oblasti Gbelov nižšie hodnoty /okolo

100 mg/l/, ale s vysokým obsahom jodidov /20-30 mg/l/. V porovnaní s morskou vodou je obsah soli v gbelskej oblasti približne tretinový.

Prípadný odber vysokomineralizovaných vôd z piesčitých kolektorov vrchného bádenu nebude ovplyvňovať kvalitu a kvantitu podzemných vôd. Prípadným odberom tejto vody nebudú negatívne ovplyvnené ani minerálne vody využívané v kúpeľoch Smrdáky a Hodonín, keďže sú od štruktúry jódobrómových vôd v Gbeloch oddelené tektonicky a litologicky.

1.9. Medzinárodné vzťahy a spolupráca

1.9.1 Cezhraničná spolupráca

Mesto Gbely má od septembra 2005 uzatvorenú zmluvu o partnerskej spolupráci s českým mestom Židlochovice. Družobné vzťahy zasahujú do všetkých oblastí spoločenského, kultúrneho a hospodárskeho života občanov oboch miest a to najmä:

- vzájomné spoznávanie mestských zastupiteľstiev a úradov, ich pracovných podmienok, vzájomnej pomoci pri riešení dohodnutých konkrétnych úloh
- rozvíjanie vzťahov v oblasti školstva, výmena skúseností na všetkých úrovniach základného i stredného školstva, priame kontakty žiakov a pedagógov škôl
- športu sa v oboch mestách venuje veľká pozornosť a naši športovci od detí až po starých pánov, si radi zmerajú svoje sily v priateľských zápasoch, v ktorých sa jedná nie o výsledky, ale o spoločne prežité pekné chvíle na športových kolbištiach
- rozvíjanie spolupráce a výmeny skúseností na úseku hasičských zborov
- výmena skúseností a spolupráca v oblasti cestovného ruchu so vzájomnou podporou na Regiontour a Slovakiatour a pri vydávaní spoločných propagačných materiálov, spolupráca na úrovni Turisticko – informačných kancelárií a OOCR Záhorie.

Cezhraničná spolupráca

Mesto Gbely spolupracuje v rámci prípravy spoločných projektov na čerpanie prostriedkov z EÚ podľa aktuálnych výziev s rakúskym mestom DeutschWagram, obcou Tvrdonice, mestom Lanžhot, Archeoparkom Mikulčice, Krajským úradom Zlínskeho kraje.

1.9.2 Členstvo v združeniach

Mesto Gbely je aktívnym partnerom vo viacerých organizáciách a združeniach:

- Združenie miest a obcí Slovenska
- Partnerstvo pre Záhorie
- Mikroregión Skalicko
- Partnerstvo pre Horné Záhorie
- OOCR Záhorie

2. Finančné zdroje mesta Gbely

*Súvaha mesta Gbely
k 31.12.2011, 2012, 2013*

SÚVAHA				
(vybrané položky)				
AKTÍVA		skutočnosť Rok 2011	skutočnosť Rok 2012	Skutočnosť Rok 2013
Neobežný majetok	1	9 940 061,00	10 950 094,02	11 003 639,83
Dlhodobý nehmotný majetok	2	1 645,00	5 325,00	8 001,54
Dlhodobý hmotný majetok	3	9 595 348,00	10 584 200,68	10 635 069,95
Dlhodobý finančný majetok	4	343 068,00	360 568,34	360 568,34
Obežný majetok	5	4 417 031,00	4 115 942,63	3 686 127,53
Zásoby	6	398,00	369,55	795,88
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	7	4 041 846,00	3 851 121,76	3 300 511,83
Pohľadávky	8	208 727,00	190 183,51	209 791,13
Finančný majetok	9	166 060,00	74 267,81	175 028,69
Časové rozlíšenie	10	7 333,00	8 226,32	8 562,62
Aktíva celkom	11	14 364 425,00	15 074 262,97	14 698 329,98
PASÍVA				
Vlastné imanie	12	7 409 633,00	7 248 527,28	7 383 031,82
Fondy a osobitné fondy		X	X	X
Oceňovacie rozdiely	13	109 347,00	109 347,03	109 347,03
Nevysporiadaný VH min. rokov	14	7 465 099,00	7 133 509,91	7 131 535,75
Výsledok hospodárenia	15	-164 813,00	5 670,34	142 149,04
Závazky	16	2 259 581,00	2 196 630,51	1 829 019,17
Rezervy	17	19 639,00	37 454,61	22 898,10
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	18	23 563,00	0	0
Dlhodobé záväzky	19	891 372,00	824 540,44	781 459,21
Krátkodobé záväzky	20	233 477,00	60 372,45	72 132,95
Bankové úvery	21	1 091 530,00	1 274 263,01	952 528,91
Časové rozlíšenie	22	4 695 211,00	5 629 105,18	5 486 278,99
Pasíva celkom	23	14 364 425,00	15 074 262,97	14 698 329,98

V prehľadnej tabuľke zachytávajúcej vývoj stavu majetku a jeho zdroje krytia tri účtovné obdobia dozadu možno sledovať priamo úmerný nárast stálych aktív, čo bolo spôsobené nárastom dlhodobého hmotného majetku mesta. Obežné aktíva vykazujú v sledovanom období klesajúce hodnoty z dôvodu zúčtovacích vzťahov, ktoré zachytávajú

zostatkovú cenu majetku, ktorý je v správe zriadených organizácií. Zostatková hodnota klesá z dôvodu odpisovania. Pohľadávky v sledovanom období sú na úrovni cca 200 tis. €, z čoho viac ako 50% sú dlhodobé pohľadávky, ktoré mesto vymáha exekučným konaním.

Na strane zdrojov krytia – pasív možno sledovať mierny pokles vlastných zdrojov krytia, najmä položku nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov, ktorá je kumulatívnou položkou v súvahe.

Veľmi pozitívne hodnotíme kladný výsledok hospodárenia v roku 2013 vo výške 142.tis.€.

Závazky v sledovanom období zaznamenávajú pokles a to z dôvodu uhrádzania istín bankových úverov a úhradu dodávateľských faktúr. V roku 2011 závazky v lehote splatnosti predstavovali závazky z prebiehajúcich grantov, kde ku koncu roka 2011 boli vystavené investičné faktúry uhradené v priebehu januára nasledujúceho roka (01.2012).

Výkaz ziskov a strát
Údaje o nákladových položkách

	2011	2012	2013
Materiálové náklady	164 647,00	267 636,55	107 694,44
Služby	314 279,00	318 011,02	351 786,46
Osobné náklady	421 372,00	422 672,74	363 546,67
Dane a poplatky	443,00	585,96	9 203,69
Ost. náklady na prevádz.čin.	383 781,00	281 324,81	68 978,49
Odpisy, rezervy a opr.položky	249 406,00	294 975,88	288 213,29
Finančné náklady	65 179,00	61 015,17	52 334,82
Transfery	858 581,00	882 649,30	939 725,55
Celkové náklady	2 457 688,00	2 528 871,43	2 181 483,41

Analýza pomerových ukazovateľov

Podľa zákona č. 369/1990 O obecnom zriadení je obec – mesto právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Základnou úlohou obce – mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obec nie je zriadená na dosahovanie tržieb a zisku, preto pri analýze pomerových ukazovateľom sme sa zaoberali finančnými ukazovateľmi a nie ukazovateľmi rentability.

Prehľad ukazovateľov :

- a) Celková zadlženosť
- b) Miera zadlženosti
- c) Koeficient samofinancovania
- d) Úverová záťažnosť

- e) Likvidita I. stupňa – pohotová
- f) Likvidita II. stupňa – bežná
- g) Likvidita III. stupňa – celková

2.1 Celková zadlženosť

Celková zadlženosť je ukazovateľ, ktorý charakterizuje finančnú úroveň podniku. Udáva mieru krytia majetku podniku cudzími zdrojmi a vyráta sa:

Vzorec:

$$\frac{\text{Cudzie zdroje}}{\text{Aktíva celkom}} \times 100$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>Riadky súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>celková zadlženosť</i>	<i>r.16/11</i>	<i>15,73%</i>	<i>14,57%</i>	<i>12,44%</i>

Nakoľko celková zadlženosť Mesta Gbely je do 15,73% a má klesajúcu tendenciu hodnotíme celkovú zadlženosť organizácie kladne, nakoľko optimálna hodnota daného ukazovateľa je do 50%.

2.2 Miera zadlženosti

Tento ukazovateľ je dôležitým ukazovateľom pre banky. Banky podľa tohto ukazovateľa hodnotia organizáciu, či je schopná splácať nový úver i s úrokmi.

Na porovnanie tohto ukazovateľa je dôležité porovnanie v časovej rade (napr. 3 roky). Optimálna hodnota ukazovateľa je do 70%, pri vyšších hodnotách ide o negatívny vývoj organizácie, resp. o rizikovú organizáciu.

Vzorec:

$$\frac{\text{Cudzie zdroje}}{\text{vlastné imanie}} \times 100$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>riadok súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>miera zadlženosti</i>	<i>r.16/12</i>	<i>30,50%</i>	<i>30,30%</i>	<i>24,77%</i>

Mesto sa pohybuje v optimálnom rozpätí tohto ukazovateľa. Ukazovateľ zaznamenáva klesajúci trend čo je pozitívne hodnotenie mesta – mesto znižuje výšku cudzích zdrojov, najmä bankových úverov.

2.3 Stupeň samofinancovania

Tento ukazovateľ je opakom ukazovateľa celkovej zadlženosti. Charakterizuje dlhodobú finančnú stabilitu a samostatnosť. Vyjadruje do akej miery je podnik schopný pokryť svoje potreby vlastnými zdrojmi.

Optimálna hodnota ukazovateľa je viac ako 30%

Vzorec:

$$\frac{\text{vlastné imanie}}{\text{celkové aktíva}} \times 100$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>riadok súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>stupeň samofinancovania</i>	<i>r.12/11</i>	<i>51,60%</i>	<i>48,10%</i>	<i>50,23%</i>

Hodnoty daného ukazovateľa sa pohybujú na úrovni okolo 50% čo je v prípade samospráv hodnotené kladne, pretože mesto nie je založené na podnikanie. Vysoké hodnoty znamenajú, že väčšina potrieb je kryté vlastnými zdrojmi, čo v oblasti podnikania nie je veľmi efektívne.

2.4 Úverová zaťaženosť

Ukazovateľ úverovej zaťaženia vyjadruje podiel bankových úverov na celkových aktívach organizácie. Rast v sledovanom období je spôsobený výškou bankových úverov v posledných rokoch.

Vzorec:

$$\frac{\text{bankové úvery}}{\text{celkové aktíva}} \times 100$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>riadok súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>úverová zaťaženosť</i>	<i>r21/11</i>	<i>6,3%</i>	<i>5,23%</i>	<i>6,08%</i>

Optimálna hodnota daného ukazovateľa je 5% až 6%. Mierne prekročenie v roku 2011 a r. 2013 je spôsobené čerpaním krátkodobých preklenovacích úverov pri čerpaní prostriedkov z EU, ktoré nevstupujú do celkovej zadlženosti mesta.

2.5 Ukazovatele likvidity

vyjadrujú a kvantifikujú schopnosť organizácie uhradiť splatné krátkodobé záväzky.

2.5.1 Likvidita I. stupňa – pohotová

Pohotová likvidita vyjadruje pomer medzi finančným majetkom a krátkodobými záväzkami, t.j. vyjadruje koľko máme finančných prostriedkov na splatenie 1,- € krátkodobých záväzkov.

Vzorec:

$$\frac{\text{finančný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>riadok súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>pohotová likvidita</i>	<i>r.9/20</i>	<i>0,71</i>	<i>1,23</i>	<i>2,43</i>

Optimálna hodnota daného ukazovateľa je v rozpätí 0,2 – 0,5. Nakoľko tento ukazovateľ sa v skratke nazýva aj ako platenie hotovými peniazmi, z výsledkov v jednotlivých rokoch je zrejmé, že mesto má dostatočné množstvo hotových peňazí na úhradu krátkodobých záväzkov.

2.5.2 Likvidita II. stupňa – bežná

Bežná likvidita vyjadruje, koľko máme finančných prostriedkov na splatenie krátkodobých záväzkov, kde finančné prostriedky sú rozšírené o hodnotu pohľadávok.

Vzorec:

$$\frac{\text{finančný majetok + pohľadávky}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

<i>Ukazovateľ</i>	<i>riadok súvahy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>bežná likvidita</i>	<i>r.8+9/20</i>	<i>1,6</i>	<i>4,38</i>	<i>5,33</i>

Ukazovatele likvidity – vyjadrujú a kvantifikujú schopnosť organizácie uhradiť splatné krátkodobé záväzky.

Rozpočet organizácie

Rozpočet mesta je podľa zák. č 583/2004 Z.z. základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta. Rozpočet mesta je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia mesta. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom pôsobiacim na území mesta, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení mesta, ako aj zo zmlúv.

<i>Rámcový rozpočet mesta - skutočnosť</i>			
<i>Príjmy</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bežné</i>	<i>2 547 087</i>	<i>3 010 673</i>	<i>3 124 196,57</i>
<i>Kapitálové</i>	<i>404 083</i>	<i>625 981</i>	<i>515 292,35</i>
<i>Finančné operácie</i>	<i>336 640</i>	<i>604 511</i>	<i>286 956,79</i>
<i>Celkom príjmy</i>	<i>3 287 810</i>	<i>4 241 165</i>	<i>3 926 445,71</i>
<i>Výdavky</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bežné</i>	<i>2 387 966</i>	<i>2 913 575</i>	<i>2 774 464,04</i>
<i>Kapitálové</i>	<i>597 083</i>	<i>941 300</i>	<i>374 098,01</i>
<i>Finančné operácie</i>	<i>189 742</i>	<i>363 637</i>	<i>658 639,68</i>
<i>Výdavky celkom</i>	<i>3 174 791</i>	<i>4 218 512</i>	<i>3 807 201,73</i>
<i>Rozdiel +/-</i>	<i>113 019</i>	<i>22 654</i>	<i>119 243,98</i>

Rozpočtové hospodárenie mesta bolo ovplyvnené čerpaním finančných prostriedkov z Európskych fondov, kde v rokoch 2011 a 2012 dobiehalo čerpanie – refundácia dvoch

grantov – Stavebné úpravy budovy základnej školy na uliciach Pionierska a Záhumenice a tiež grant – Stavebné úpravy budovy ZUŠ na ul. Čsl. armády. Nakoľko išlo o granty financované spôsobom refundácia, mesto bolo nútené čerpať krátkodobý úver a následne tento bol v nasledujúcom rozpočtovom roku splatený. Tento spôsob financovania negatívne ovplyvnil výšku úverového zaťaženia a tiež výšku krátkodobých záväzkov k ultimu roka. Môžeme konštatovať, že mesto hospodári podľa platných právnych predpisov.

Prehľad bankových úverov k 31.12.2013

<i>Banka</i>	<i>účel</i>	<i>Zostatok úveru</i>	<i>Splatnosť úveru</i>
ČSOB	Refundácia EU	58 214,08	2014
Prima banka Slovensko	telocvičňa	182 566,58	2019
Prima banka Slovensko	MK	149 919,25	2018
Prima banka Slovensko	MK	353 579,00	2024
Prima banka Slovensko	MK	208 250,00	2023
Spolu		952 528,91	

3. SWOT analýza mesta Gbely

SWOT analýza poskytuje hodnotenie silných a slabých stránok subjektu a jeho územia, hodnotenie príležitostí a ohrození v jeho externom prostredí, umožňuje rýchly prehľad východiskovej situácie subjektu a jeho územia pred formulovaním stratégie.

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo v meste máme pozitívne a negatívne. Silnou stránkou územia sú jeho prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo územiu chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj regiónu z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou územia je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jeho ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdu zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením územia sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni regionálnej, národnej či celosvetovej.

SWOT ANALÝZA MESTA GBELY

3.1 Vedecko-technický rozvoj a hospodársky rast, podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha mesta • mesto je v blízkosti diaľnice • mesto je blízko hlavného mesta • mestom prechádza železnica • mesto je blízko hraníc s ČR, Rakúskom a Maďarskom • mesto je blízko Viedne a Brna • mesto je blízko hlavného mesta Bratislavy 	<ul style="list-style-type: none"> • chýba podnikateľské INFOCENTRUM • chýba infosystém na komunikáciu samospráva – podnikatelia - občania • nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, • nedostatočná propagácia mesta z hľadiska získavania nových investorov, • mesto nevlastní objekty a plochy vhodné na podnikanie, • chýba inkubátor pre začínajúcich podnikateľov a živnostníkov, • chýba technologický park pre poskytovanie služieb vo výrobnom procese,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podpora budovania priemyselných parkov zo strany štátu, • rozvoj infraštruktúry, • rozvoj informačných technológií • zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, • možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej výrobnéj infraštruktúry, • zriadenie klubu podnikateľov mesta za účelom zlepšenia vzájomnej spolupráce, • implementácia systému celoživotného zvyšovania kvalifikácie, • výstavba Skihall • možnosť získať fin. prostriedky z fondov EU 	<ul style="list-style-type: none"> • rast konkurencie na otvorených trhoch EU, • pomalá modernizácia výrobných zariadení, • slabá podpora stredných podnikateľov • malá možnosť výberu dodávateľov energií, tepla, plynu, likvidácie odpadu a iných služieb spojených s priemyselnou činnosťou, • nekonkurenčné zvýhodňovanie zahraničných investorov voči slovenským zo strany štátu, • strata výhod pre zahraničných investorov v dôsledku vyrovnávania nákladov s EU, • presun zahraničných investorov na východ od Slovenska, • častá zmena legislatívy • odliv kvalifikovanej pracovnej sily do Čiech, Rakúska , resp. do Bratislavy, • administratívna náročnosť pre získanie financií z fondov EU

3.2 Technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovaná plynofikácia mesta dosahuje takmer 100%, • vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie takmer 100% • dobré zásobovanie 99 % obyvateľov mesta pitnou vodou, • vybudovaná verejná kanalizácia • centrálna čistička odpadových vôd (ČOV), • diaľkový optický kábel prechádzajúci mestom, • existuje digitalizovaná telefónna ústredňa mesta, • dobré prepojenie mestských komunikácií na diaľničný privádzač BA – Brno 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia centrálného námestia mesta s pešími zónami, • zlý stavebno-technický stav existujúceho bytového fondu, • nedostatok nových bytov • absencia nízko-nákladového bytového fondu a zariadení pre sociálne odkázaných obyvateľov, • zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov • absencia kruhového objazdu v spojnici Kúty – Kopčany
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • štátna podpora bytovej výstavby a rekonštrukcie bytového fondu, • výstavba nových bytov a domov • spracovanie pasportizácie verejných komunikácií, dopravného značenia a koncepcie ďalšieho rozvoja, • zvýšenie investícií na regionálnu infraštruktúru v spojitosti s rozvojom priemyselného parku, • spracovanie projektu riešenia dopravy v meste s výhľadom do roku 2020, • financie z fondov EÚ 	<ul style="list-style-type: none"> • malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, • malý záujem firiem o výstavbu bytov, • zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, • preferencia iných oblastí v rozvoji mesta

3.3 Občianska infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zdravotné stredisko je vo vlastníctve mesta • zabezpečenie bezbariérových vstupov do verejných budov • existencia záujmovej a klubovej činnosti pre seniorov, • opatrovateľská služba zabezpečená mestom, • spoločné stravovanie zabezpečené pre seniorov v meste • dostatočne široká školská sieť – ZŠ s MŠ, SOŠE všetky s kvalitným vyučovacím programom • výučba detí a mládeže v umeleckých činnostiach na ZUŠ, • široká ponuka mimoškolskej činnosti, • výučba cudzích jazykov a výpočtovej techniky už na 1. stupni ZŠ, • zázemie športových tried a školských športových stredísk, • dostatok kvalifikovaných učiteľov, • účasť mnohých športovcov vo vrcholových súťažiach v rámci SR • vybudovaný viacúčelový športový areál a posilňovňa • rozvoz detí školským autobusom • ponuka krúžkovej činnosti v CVČ 	<ul style="list-style-type: none"> • chýba kapacita sociálnych zariadení pre postihnuté deti, týrané ženy a bezdomovcov, • neexistencia hospicu • nedostatočná kapacita zdravotníckych služieb (dlhé čakacie doby u obvodných a odborných lekárov), • zastaraný technický stav budovy Zdravotného strediska • nedostatok bezbariérových komunikácií • deficit v materiálno–technickom vybavení škôl, • vysoká prevádzková náročnosť materských a základných škôl, • pomalé zavádzanie IT do škôl, • nedostatok moderných učebných pomôcok, • absencia plavárne, kúpaliska, • nízka úspešnosť uplatnenia sa absolventov odborných škôl v praxi • neúplný kamerový systém v meste • nedobudovaný vybudovaný viacúčelový športový areál • chýbajúce detské ihriská pre deti od 6 do 15 rokov • chýbajúce prvky vonkajších športovísk – prvky workout • potreba vybudovania ďalšieho tenisového kurtu • absencia denného stacionára pre postihnuté deti a mládež
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj regionálnej spolupráce v rámci Trnavského samosprávneho kraja, • modernizácia zdravotného strediska s možnosťou rozšírenia na mestskú polikliniku • možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, • integrácia zdravotne postihnutých detí do spoločnosti, • koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami, • zefektívnenie spolupráce s okolitými mestami na regionálnej úrovni, • koordinácia škôl s potrebami praxe • modernizácia zariadení preškolské stravovanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, • zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, • zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, • rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, • vysoký výskyt alergických ochorení, • pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, • nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, • nedostatočný príliv mladých učiteľov do školstva, • nárast sociálnej ohrozenosti mládeže

<ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia školských zariadení vzhľadom na súčasnú vysokú energetickú náročnosť stavieb • možnosť získať finančné prostr. z fondov EU 	
---	--

3.4 Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dostatočné množstvo zelene, lesnej plochy • dostatočné množstvo kvalitnej pitnej vody, • celoplošnosť triedeného zberu, • existencia zberného dvora vo vlastníctve mesta, • existencia vlastných jódovobrómovýchvodných zdrojovpripravených na potenciálne využitie • existencia chráneného vtáčieho územia v lokalite Adamovské jazera 	<ul style="list-style-type: none"> • nedôslednákontrola ochrany ŽP na teritóriu mesta, výskyt burín v meste • výber externých dodávateľov v odpadovom hospodárstve mesta je úzko limitovaný počtom poskytovateľov tejto služby, • narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy a klesanie hromadnej dopravy – nedostatočný systém MHD, • nedobudované verejné parky a plochy rekreačnej zelene • absentujú cyklistické trasy v širšom kontexte, • absencia mestského kompostoviska • nedobudované RS Adamovské jazera + nadmerné množstvo rastlínstva vo vode, nedostatočný priestor pre statickú dopravu, slabá infraštruktúra, málo športovísk • slabé uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja v systéme územného plánovania • nedostatočná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • dôsledné plnenie a kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadovéhohospodárstva, • dostatok nespevnených plôch, ktoré sú využiteľné na dotvorenie mestskej a verejne prístupnej zelene, • zlepšenie poradenstva, propagácie a výchovy v oblasti životného prostredia v celom spektre života mesta, • realizácia projektu regionálnej prípadne mestskej kompostárne, • zatriktívnenie prostredia Adamovské jazera- vybudovanie plôch statickej dopravy, vybudovanie a dobudovanie športovísk, vybudovanie a dobudovanie infraštruktúry, • odstránenie množiaceho sa rastlínstva v adamovských jazerách 	<ul style="list-style-type: none"> • apatia väčšiny verejnosti k otázkam ŽP, • nevyužívanie ornej pôdy a zhoršovanie sa jej kvality, • nedostatočné zabezpečenie zachovania a obnovy zelene pri nových investíciách • absencia kritérií pre rozvoj mesta vo vzťahu ku globálnym klimatickým zmenám

<ul style="list-style-type: none"> • možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU • preferovať cyklistickú dopravu v meste aj v spojnici Gbely – Adamovské jazera 	
--	--

3.5 Kultúra, kultúrne dedičstvo a rozvoj turizmu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • existujúce kultúrne zariadenia - Dom kultúry, knižnica • dobré kultúrne povedomie obyvateľov staršej generácie • dostatok zanietených ľudí schopných organizovať kultúrne podujatia • tradícia v oblasti folklórnych súborov – FS Gbelan • každoročné organizovanie celomestských akcií – podľa ročného plánu mesta • knižné vydanie monografie v roku 2006, reedícia v roku 2013 • existencia športovo-rekreačných zariadení, • bohaté kultúrne a historické dedičstvo, viac ako 600 ročná história mesta, • prírodné krásy v okolí mesta • tretie najväčšie mesto okresu Skalica • susediaceho s ČR • existencia TIK 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, • zlý technický stav niektorých pamätihodností mesta • monotematické zameranie iba na určité typy kultúrnych podujatí • nedostatočná „predajnosť“ kultúrnych aktivít navonok • nedostatok záujmových a voľno časových združení venujúcich sa mládeži • slabá propagácia kultúrnych aktivít, histórie mesta a historických pamiatok • nedostatočný prieskum záujmu obyvateľov mesta o typy kultúrnych podujatí • chýba transparentný systém záchrany a evidencie kultúrneho dedičstva • chýba kúpalisko, krytá plaváreň, • chýba „historické centrum - pešia zóna“, • potreba rekonštrukcie niektorých častí DK • slabá činnosť TIK
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • záujem obyv. mesta o podujatia v meste • zefektívnenie a modernizácia služieb knižnice • zefektívnenie spolupráce s mestami regiónu a družobnými mestami • sponzoring kultúry • vydanie multimediálnych propagačných materiálov o historických pamiatkach a kultúrnom dedičstve a tradícii naftárstva • využívať významné výročia a udalosti v histórii mesta pre organizovanie kultúrnych podujatí • získanie archiválií viažucich sa na históriu mesta od inštitúcií i obyvateľov • možnosť rozvíjať agroturistiku, • potenciál návštevníkov športových podujatí, folklórnych slávností, ktorí mesto navštevujú • rozvoj cykloturistických chodníkov, • možnosť získať fin. prostriedky z fondov EÚ • zapojenie sa do kultúrneho turizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • zánik organizovanej formy niektorých záujmovo-umeleckých činností, • slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC • posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre • nedostatočná spolupráca mesta so záujmovými združeniami • silná konkurencia pri podávaní žiadostí o dotáciu • nebezpečenstvo devastácie a následne deštrukcie pamiatok • zaostávanie mesta za rozvojom susednej ČR upustenie vidieckeho štýlu života a postupný zánik tradícií • vplyv iných kultúr • nedostatok finančných prostriedkov pre kultúru • negatívny vplyv komercie a konzumu na obsahovú kvalitu kultúrnych aktivít • nezáujem občanov o akýkoľvek druh kultúry

3.6. Bezpečnosť občanov

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> Existencia hasičskej zbrojnice v meste Existencia Zboru DPO v meste Efektívna spolupráca mesta a občanov pri zabezpečovaní bezpečnosti občanov a ich majetku v meste Funkčnosť stávajúceho vybudovaného mestského kamerového monitorovacieho systému v meste 	<ul style="list-style-type: none"> Absencia stanice PZ SR v meste Absencia mestskej polície Nedostatočné pokrytie mesta hliadkovou a obchádzkovou činnosťou príslušníkov štátnej polície Nedostatočné právne vedomie občanov Absencia pomocníkov polície Nízka úroveň dôvery občanov v činnosť polície pri zabezpečovaní pokojného života v meste, ochrany majetku a zdravia Absencia preventívnej činnosti Nedokončený systém kamerového systému v meste Absencia kamerového systému v lokalite Adamovské jazerá
<p>Príležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie ochrany a bezpečnosti občanov a návštevníkov mesta v uliciach a rekreačnej oblasti Adamovské jazerá Zvýšenie ochrany majetku občanov a návštevníkov mesta Modernizácia a rozšírenie mestského kamerového monitorovacieho systému na vybraných lokalitách v meste Aplikácia politiky prevencie v praxi /prednášková činnosť, ukážkové dni v súčinnosti s ostatnými zložkami/ Zníženie dopravnej nehodovosti v meste prehodnotením a obnovou dopravného značenia a úpravou živých plotov v križovatkách a rizikových úsekoch Vybudovanie dopravného ihriska pre deti ZŠ s MŠ možnosť získať fin. prostriedky z fondov EÚ 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Absencia stanice PZ SR v meste Nedostatočná motivácia pre výkon príslušníka polície Riziko ohrozenia života a zdravia pri výkone služby Nárast trestnej a inej protispoločenskej činnosti Zlá ekonomická situácia občanov

4. Stratégia rozvoja mesta Gbely

4.1. Strategická vízia

Mesto Gbely bude v strategickej vízii svojho rozvoja mestom atraktívneho vzhľadu s dobudovanou infraštruktúrou, službami a vyrovnanou ekonomikou s možnosťou rastu za predpokladu využitia existujúcich vnútorných a vonkajších rozvojových zdrojov v súlade s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja. Mesto v ktorom výnimočné prírodné danosti sú využívané a zhodnocované na prospech súčasnej a budúcich generácií. Táto stratégia bude premietnutá vo všetkých aktivitách mesta.

Zelené mesto vidieckeho typu

Mesto Gbely má viac ako 620ročnú tradíciu a jeho obyvatelia majú k svojmu mestu pozitívny vzťah. K jeho udržaniu je potrebné, aby Gbely poskytovali svojim obyvateľom dobré bývanie s kvalitnými a dostupnými službami v závislosti od možností a potrieb občanov. Rovnako strategická vízia predpokladá rozvoj sociálnych, zdravotných, školských služieb a vytvorenie plnohodnotného kultúrneho zázemia s prihliadnutím na rozvoj športu. Mesto Gbely má víziu stať sa otvoreným mestom nielen pre svojich obyvateľov, ale aj pre návštevníkov mesta, pre ktorých je mesto dostupné z hľadiska svojej polohy.

Mesto Gbely má vďaka rozsiahlym zeleným plochám v okolí víziu stať sa zeleným mestom so zachovaním si vidieckeho štýlu ako ideálnym mestom pre život aj oddych.

4.2 Strategické ciele rozvoja

Strategické ciele rozvoja definujú strategický zámer za príslušnú rozvojovú oblasť.

4.2.1 Strategická oblasť 1 – vedecko - technický rozvoj a hospodársky rast, podnikateľské prostredie

Vytvoriť podmienky pre konkurencieschopné podnikateľské prostredie s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta a návštevníkov. Podporovať rozvoj cestovného ruchu v oblasti športu, turistiky, cykloturistiky, rekreácie s prihliadnutím na rozvoj lokality Adamovské jazerá ako centra pre rekreáciu .

Cieľ 4.2.1.1 Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb, zlepšenie štruktúry hospodárstva, vytváranie podmienok pre vznik nových pracovných miest

Opatrenie 4.2.1.1.1 Perspektívne zriadenie priemyselného parku v meste

Aktivity :Spracovať štúdiu týkajúcu sa možnosti zriadenia priemyselného parku

Opatrenie 4.2.1.1.2 Podpora vstupu progresívnych technológií

Opatrenie 4.2.1.1.3 Budovanie hmotnej aj nehmotnej infraštruktúry

Aktivity :

- Podpora výroby a predaja domácich výrobkov
- Pripraviť podnikateľský zámer polyfunkčného centra v budove bývalého mlyna
- Dočasne nevyužívané nebytové priestory mesta ponúknuť podnikateľským subjektom v meste za účelom podnikania
- Pripraviť podnikateľský zámer lepšieho využitia priestorov tržnice

Opatrenie 4.2.1.1.4 Zlepšiť komunikáciu s podnikateľskými subjektmi v meste

Aktivity :

- Pripravovať raz do roka spoločné stretnutie prac. mesta, poslancov s podnikateľskými subjektmi
- Umožniť podnikateľským subjektom prezentovať sa prostredníctvom informačných kanálov mesta / Gbelan, internetová stránka mesta, podujatia v meste/

4.2.2 Strategická oblasť 2 – technická infraštruktúra

Uskutočniť novú organizáciu dopravného systému v meste, špeciálnu pozornosť venovať rozvoju mestských komunikácií a statickej doprave spolu s rekonštrukciami inžinierskych sietí. Budovať cyklistické chodníky, oddychové zóny, parkové a pešie zóny. Zvýšiť úroveň bytového fondu s dôrazom na výstavbu nových bytov a bytov nízko-nákladového bytového fondu. Vytvárať podmienky pre rozvoj alternatívnych zdrojov energie, modernizovať energetické rozvody.

Cieľ 4.2.2.1 Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia.

Opatrenie 4.2.2.1.1. Rozvoj mestských komunikácií a statickej dopravy spolu s rekonštrukciami inžinierskych sietí

Aktivity :

- Vybudovať parkoviská a garáže na sídlisku Záhumenice – vyhradiť parkoviská pre telesne postihnutých
- rozšíriť parkovisko pri cintoríne
- riešiť problematiku dopravných spojov v spolupráci s VÚC
- umiestniť prvky ukladujúce dopravu na krízových miestach mesta
- vybudovať chodníky pre peších
- pokračovať v budovaní bezbariérových vstupov do verejných budov a odstraňovaní bariér na komunikáciách a chodníkoch
- prehodnotiť systém MHD v meste s možnosťou prepojenia na mestskú časť Adamov
- dobudovanie kamerového systému v meste
- vybudovať mestské trasy pre cyklistov
- napojiť stávajúcu cyklotrasu na okolité cyklotrasy

- dobudovať mobiliár pre cyklistov v meste aj v spojnici Gbely – Adamovské jazera

Opatrenie 4.2.2.1.2 Úprava verejných priestranstiev a realizácia integrovaných projektov rozvoja mestských oblastí

Aktivity :

- pripraviť opatrenia na ochranu pred nadmernými dažďami
- obnova cestných rigolov a celkový odvod dažďových vôd v meste
- vybudovať ďalšie detské ihriská a viacúčelové ihriská
- vytvorenie oddychových častí osadených mestským mobiliárom
- vytvorenie priestorov pre aktívny oddych všetkých vekových kategórií

4.2.3 Strategická oblasť 3 – občianska infraštruktúra

Modernizovať a rekonštruovať zdravotnú a sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kapacít týchto zariadení. Dbať o zvyšovanie úrovne, modernizáciu a rekonštrukciu školských zariadení, ktoré kompetenčne spravuje mesto. Konceptne riešiť problematiku športovísk a oddychových plôch, podporovať aktivity podporujúce zdravý spôsob života. Podporovať športy, ktoré majú v meste svoju tradíciu ako i venovať pozornosť a podporu novorozvíjajúcim sa športom. Zvýšenú pozornosť venovať bezpečnosti v meste, či už spoluprácou s policajnými zložkami a vybudovaním kamerového systému.

Cieľ 4.2.3.1 Výstavba bytových domov a individuálna bytová výstavba, zabezpečenie infraštruktúry k obydliam, podpora výstavby všetkých druhov bývania

Opatrenie 4.2.3.1.1. výstavba bytových domov a individuálna bytová výstavba a s tým spojená príprava pozemkov – vybudovanie inžinierskych sietí a nových komunikácií

Aktivity:

- zabezpečiť prieskum možností výstavby podkrovných bytov a prestavba nevyužitých budov na bytové priestory
- zabezpečenie výstavby bezbariérových bytov a bytov, ktoré budú spĺňať podmienky pre chránené bývanie
- zabezpečenie výstavby nájomných bytov
- podporovať dôstojnú úroveň bývania v DPS Gbely
- zabezpečiť prieskum možnosti individuálnej bytovej výstavby v niektorých z možných lokalít pre vytvorenie novej ulice – vybudovanie všetkých inžinierskych sietí a komunikácií

Opatrenie 4.2.3.1.2 Modernizácia a rekonštrukcia zdravotnej infraštruktúry

Aktivity:

- ďalšia modernizácia a rekonštrukcia a rozšírenie zdravotného strediska
- podpora rozšíreniu špecializovaných ambulancií
- podpora umiestnenia súkromných ambulancií v meste
- aktívna spolupráca mesta na preventívnych opatreniach

Opatrenie 4.2.3.1.3 Modernizácia a rekonštrukcia školskej infraštruktúry

Aktivity:

- dobudovať viacúčelový športový areál ZŠ s MŠ
- vybudovať druhý tenisový kurt
- zmodernizovať vybavenie ZŠ s MŠ Gbely a ZUŠ Gbely v oblasti interiérového vybavenia, IT technológií a exteriérového vybavenia

Opatrenie 4.2.3.1.4 Školstvo

Aktivity:

- aktívne spolupôsobiť pri skvalitňovaní výchovy a vzdelávania detí v MŠ a ZŠ
- vytvárať dostatočnú kapacitu pre predškolskú výchovu detí od 2 do 6 rokov
- prostredníctvom mimorozpočtových zdrojov vytvárať vhodnejšie podmienky pre rozvoj školstva
- pokračovať v projekte Otvorená škola, ktorý mení tradičnú školu na centrum vzdelávania, športu, kultúrneho a spoločenského diania v meste
- podporovať prevenčné aktivity
- zapájať sa do regionálnych, národných i medzinárodných projektov so zameraním na šk. aktivity
- nadväzovať a rozvíjať družobné styky
- podporovať činnosť školských klubov a činnosti vedúce k zmysluplnému využívaniu voľného času detí a mládeže
- vytvoriť v meste centrum celoživotného vzdelávania

Podopatrenie požiarnej bezpečnosti

- rekonštrukcia, renovácia a inovácia zásahovej techniky a výstroje

Podopatrenie protipovodňové opatrenia

- skvalitniť protipovodňové opatrenia v súčinnosti s Povodím Moravy – ďalšie úpravy Gbelského potoka, vyčistenie brehov

4.2.4 Strategická oblasť 4 – životné prostredie

Zabezpečiť kontrolu ochrany životného prostredia na teritóriu mesta, zabezpečiť ekologickú rovnováhu vo vzťahu k hospodárskemu rozvoju mesta. Prehodnotiť systém MHD

s možnosťou jej rozšírenia a tak zabrániť narastaniu individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy. Venovať zvýšenú pozornosť budovaniu cyklistických trás. Dobudovať, rozšíriť, založiť nové verejné plochy a plochy rekreačnej zelene.

Modernizovať infraštruktúru v rekreačnej oblasti Adamovské jazerá, koncepčne riešiť starostlivosť o vodné plochy a okolie. Navrhnuť riešenie mestského kompostoviska.

***Cieľ 4.2.4.1: Zabezpečiť permanentnú a cieľavedomú starostlivosť
o zachovanie a obnovu všetkých zložiek prírodného prostredia
v meste, mestských častiach a bezprostrednom okolí***

Opatrenie 4.2.4.1.1 Tvorba a ochrana životného prostredia

Aktivity:

- nová výsadba a údržba zelene v meste
- celková zelená úprava sídliska Záhumenice a riešenie využitia jeho vnútroblokových priestorov
- nová výsadba zelene v priestoroch nového Zariadenia sociálnych služieb
- vybudovať kvalitný systém informačných a navigačných tabúl a turistických máp
- skultivovať priestory určené pre zábavu a oddych
- vybudovať nové oddychové zóny v meste
- skládka Cunín – pokračovať v združení
- navrhnuť riešenie mestského kompostoviska, resp. zabezpečiť spoluprácu s regionálnym kompostoviskom
- komplexne riešiť likvidáciu KO v Adamove počas rekreačnej sezóny i mimo nej
- úprava neudržiavaných pozemkov medzi vodou a chatami, na ktorých sa tvoria čierne skládky
- koncepčne riešiť využitie jódovo-brómových vôd
- spolupracovať so školskými inštitúciami na rozvoji enviromentálnej výchovy formou súťaží, spoločných výchovných podujatí zážitkovou formou

Opatrenie 4.2.1.1.2 Adamovské jazerá

Aktivity:

- odstraňovanie nadmerného množstva rastlínstva v Adamovských jazerách
- pokračovať v budovaní rekreačnej zóny Adamovské jazerá – rozširovať športovo rekreačné prvky – výstavba vodných atrakcií a plážových ihrísk
- v lokalite Adamovské jazerá podporovať výstavbu ubytovacích kapacít tak, aby areál poskytoval celé spektrum ubytovacích možností
- zvýšiť počet návštevníkov rekreačnej oblasti Adamovské jazerá zvýšením atraktivity územia
- zabezpečiť novú výsadbu zelene v lokalite Adamovské jazerá
- vytvoriť podmienky pre športový rybolov a toto poňať ako súčasť rozvoja cest.ruchu a turizmu
- napojiť mesto Gbely na cyklotrasu po brehu rieky Moravy a ďalšie stávajúce cyklotrasy

- podporovať inovačné formy rozvoja športu a turizmu v lokalite Adamovské jazera
- rekreačnú oblasť Adamovské jazera poňať ako súčasť rekreačnej infraštruktúry

4.2.5 Strategická oblasť 5 – kultúra, kultúrne dedičstvo a rozvoj turizmu

Dobudovať komplexné a dostupné služby pre obyvateľstvo s dôrazom na školstvo a kultúru, ktoré podporujú ako vzdelanostnú úroveň obyvateľstva, tak aj rozvoj lokalpatriotizmu. Súčinnosťou samosprávnych orgánov mesta a obyvateľov vytvárať podmienky pre monitorovanie občianskych potrieb a súčasne dôsledne informovať obyvateľov o dianí v meste, s prihliadnutím na účinnú propagáciu kultúrnych a spoločenských udalostí v meste. Venovať pozornosť pamätihodnostiam mesta a vypracovať ich komplexnú dokumentáciu. Zamerať sa na zmysluplné využívanie voľného času detí a mládeže a ich orientáciu na tradície. Podporovať vzdelávanie sa a kultúrny rozvoj marginalizovaných skupín obyvateľstva. Klásť dôraz na spoluprácu s družobnými a partnerskými mestami.

Cieľ 4.2.5.1 Podpora telesnej kultúry a športu, oživenie tradičnej kultúry a kultúrneho života obyvateľov

Opatrenie 4.2.5.1.1 Podpora športových a spoločenských organizácií

Aktivity:

- vypracovať systém informovanosti verejnosti o športovom a spoločenskom dianí v meste
- technicko-organizačne, administratívne a finančne podporovať športové kluby a spoločenské organizácie v meste
- vytvárať podmienky pre športové, telovýchovné a spoločenské podujatia miestneho, okresného, národného a medzinárodného charakteru
- uľahčiť spolupracovať sú súkromnými subjektmi a neziskovými organizáciami

Opatrenie 4.2.5.1.2 Oživenie tradícií, rozvoj kultúry

Aktivity:

- vypracovať komplexný zoznam pamätihodností mesta
- podporovať folklórne tradície a ľudové zvyky dokumentačnou činnosťou, vytváraním materiálnych a finančných podmienok pre činnosť folklórnych skupín a organizáciou tradičných podujatí podľa aktuálneho ročného plánu kultúrnych podujatí
- iniciovať prostredníctvom ZUŠ vznik nových foriem kultúrnych podujatí
- zabezpečovať rekonštrukcie pamätihodností mesta

4.2.6 Strategická oblasť 6 – bezpečnosť občanov

Oblasť predstavuje jeden z nástrojov pre formovanie optimálnych podmienok na rozvoj človeka ako biologicko-psychologicko-sociálnej bytosti. Realizácia jednotlivých navrhovaných aktivít prispieva k predchádzaniu vzniku sociálno-patologických javov a napomáha jedincovi, rodine, skupine, či celej komunite v danom prostredí vytvárať vhodnejšie podmienky pre ich zdravý vývoj. Jednotlivé aktivity kladú dôraz na posilňovanie antiterroristickej

prevencie a aktívne pôsobenie v rovine výchovy k zdravému životnému štýlu, pozitívnej životnej orientácii, prosociálnosti a zmysluplnému využívaniu voľného času detí a mládeže.

Opatrenie 4.2.6.1 Podpora preventívnych opatrení

Aktivity:

- podporovať organizácie pracujúce v meste v ich činnosti smerujúcej k vyplňaniu voľného času detí a mládeže
- vytvárať vhodné podmienky pre činnosť týchto organizácií
- spolupracovať s organizáciami na úrovni partnerstva v rámci mesta, SR, cezhraničnej spolupráce

Opatrenie 4.2.6.2 Vytvorenie podmienok pre znižovanie kriminality v meste

Aktivity:

- zriadiť v meste mestskú políciu
  - určiť podmienky fungovania mestskej polície (počet policajtov a ich materiálno-technické vybavenie) a vyčleniť finančné prostriedky v rozpočte mesta na zriadenie mestskej polície
  - zabezpečiť priestorové, personálne a materiálne vybavenie mestskej polície
  - rozširovať a modernizovať stávajúci kamerový systém v meste
- vytvárať vhodné podmienky pre spoluprácu PZ SR a Mesta Gbely

ZÁVER

PHSR mesta Gbely je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mesta.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne ročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach MsZ.

Vedenie mesta je povinné presadzovať doplnenie rozhodujúcich cieľov a opatrení do Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja pri jeho aktualizácii.

PHSR Gbely bol schválený na zasadnutí MsZ dňa 15.10.2014 č. uznesenia 26/2014 čím sa stáva záväzným dokumentom pre všetky orgány a organizácie mesta.

Ing. Jozef Hazlinger
Primátor mesta Gbely